

СМЕДЕРЕВСКИ МАГАЗИН

Смедеревски магазин • Септембар 2011. • Година IV • Број 18

Магазин!

124. Смедеревска јесен

5-11.
СЕПТЕМБАР 2011.

ISSN 1820-9335 * Бесплатан примерак!

СМЕДЕРЕВО, Шалиначка 88, (026) 617-038, 222-963
КОВИН, Гробљанска 83, (013) 741-358, 742-331

За Ваш топли дом - стовариште

МИЊОН

Издавач:

NEWPRESS d.o.o.

Л. Мушицког 131,
11300 Смедерево
e-mail: info@newpress.co.rs
телефон: 026/642-910
факс: 026/642-911

www.newpress.co.rs

Генерални директор:

Аца Симић

Главни и одговорни уредник:

Саша Николић

Координатор:

Славољуб Гавриловић

Редакција:

Извршни уредник:

Јовица Тишма

Графички уредник:

Горан Филиповић

Уредници рубрика:

Слободан Срдић

Драган Мрдаковић

За Магазин пишу:

Дејан Радовановић

Мр Снежана Цветковић

Слободанка Радосављевић

Миодраг Д. Степановић

Верица Алексић

Драган Павловић

Хајдана Богдановић

Хаџи Зоран Вукашиновић

Јелена Јеремич

Ивица Ишић

Марина Лазовић

Александра Богдановић

Вера Хорват

Марко Цветковић

Љубомир Илић

Сања Ж. Недељковић

Драгана Илић

Јовица Тишма

Раде Јовановић

Стручни консултант:

Горан Ђорђевић

Коректура:

Снежана Гавриловски

Припрема и штампа:

NEWPRESS d.o.o. Смедерево

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
32+659(497.11)

СМЕДЕРЕВСКИ МАГАЗИН / главни и
одговорни уредник Саша Николић. –
2008, бр. 1 – Смедерево (Л. Мушицког
131) : Newpress, 2008 – (Смедерево :
Newpress). – 30 cm Месечно
ISSN 1820-9335 = Смедеревски магазин
COBISS.SR-ID 151622156

А ниси нам се надао, поштовани Читаоче, ниси?

Ако ћемо право, ни ми се себи самима нисмо надали.

Видиш какво је време. Под теретом светске економске кризе посрнула једна Америка, еј!
Дошло време да се пас и мачка у мишију рупу сакрију кад су Француска и Немачка по-
челе да се договарају како да спасу што се спасити може. Као да се нису мрзеле откад је
света и века!

Италија са хиљаду и три стотине милијарди евра дуга само што није пропала к'о Грчка,
ни три јој Трста не могу помоћи...

И чему да се у таквом свету ми надамо?

Зато смо последњег дана марта ове године најавили да је седамнаести Магазин – по-
следњи. Нема се ни за даље ни за више!

Али наду, ипак, нисмо изгубили. Уосталом, ко смо ми да се са светом трпамо у исти кош.
Нису њих бомбардовали, нису их санкцијама катанчили. Не знају они оно што ми знамо,
да и од горег има горе. Зато ти који имају, све за себе чувају, а ми што немамо, од немања
најбоље са свима делимо.

Папир је поскупео. И струја од априла. Дужници не плаћају. Нема ни рекламу коме да
продаш...

Значи, време је да правимо осамнаести Магазин!

И, ево га пред Тобом, поштовани Читаоче. Урадили смо шта смо могли, и колико смо
могли. Дobar је онолико колико смо ми добри, па не замери. Надамо се да ћеш га волети
као и свих седамнаест претходних бројева.

А сутра?

Па, ко зна. Ако нам буде још горе, можда ће и деветнаести број изаћи.

До тада, удри бригу на весеље. Смедеревска је јесен!

Јовица Тишма

Садржај

Туризам

Славољук за кнеза
Зар је данас лако наћи добра вина
Вампир
Главашева 1

4-9 Стил живота

4 Др Декси
6 Почела је нова школска година
7 Семе које одлаже старење
9 Стевин рецел, и још нешто

26-30

26
27
28
30

Култура

Коначиште за мужа и синове
Младом глумцу није нимало лако
Смедеревски дефиле: Другачија прича
Смедеревци

10-16 Личности и догађаји

10 Смедеревски Прометеји
11 Игра није само игра
13 Живот је као тунел
15 Мајстор са два радна века
Смедеревци у Монтевидеу,
Бог те видео

31-40

31
32
34
36
39

Економија

Ко ће Дунаву на очи да изађе?

16

16

Разонода

41-42

Смедеревско читалиште

20-21

Хронике села Смедеревског подунавља
у Завичајном фонду Народне библиотеке
Смедерево

20

Водич

Ко жели да чита увек ће књигу наћи
Земља контраста, великих и малих
авантура: Тунис

23-24

23
24

Славољук за кнеза

За њу прилику Смедеревци су у центру вароши пред црквом подигли капију од најлепше и најкрупније делови и црној јрожџи и винове лозе. Овај досетљиви јест Смедереваца кнез је похвалио и био весео иако му је скренути пажња да је 'мал не цело Смедерево за Карађорђевиће'.

Пише: Мр Снежана Цвејковић

Смедеревци су у више наврата изузетно свечано организовали дочеке владара династије Обреновић, како кнежева Милоша и Михаила, тако и њихових наследника кнеза/краља Милана и краља Александра Обреновића. С обзиром да је ова династија у Смедереву имала свој владарски домен најупечатљивији по засадама винове лозе, то је грожђе био главни адут у освајању наклоности ових високих званица. Највеличанственији израз љубави и наклоности према кнезу Милану Обреновићу исказан је управо славољук, односно тријумфалном капијом од грожђа.

Под сенком „смедеревског намештаја“

Млади српски кнез Милан Обреновић први пут је посетио Смедерево као успутну станицу на свом путовању на Крим 1871. године. Међутим, ова посета је остала под сенком непријатног догађаја који историја памти као „смедеревски намештај“ одно-

Београдске Вечерње новости 29. јула 1912. године под насловом „Из прошлости“ доносе фотографију смедеревске „капије од самог грожђа“ и испод ње белешку:

„Пок. краљ онда кнез Милан посетио је са краљицом односно кнегињом Наталијом и малим престолонаследником Александром Смедерево 20. септембра 1879 год. Том приликом у Смедереву је био приређен јединствен дочек. Од свију украса по вароши, којом су Смедеревци били варош окитили одликовала се капија од самих гроздова која је била подигнута пред главном капијом порте цркве смедеревске. Слика наша представља ту капију која је онда фотографски снимљена“.

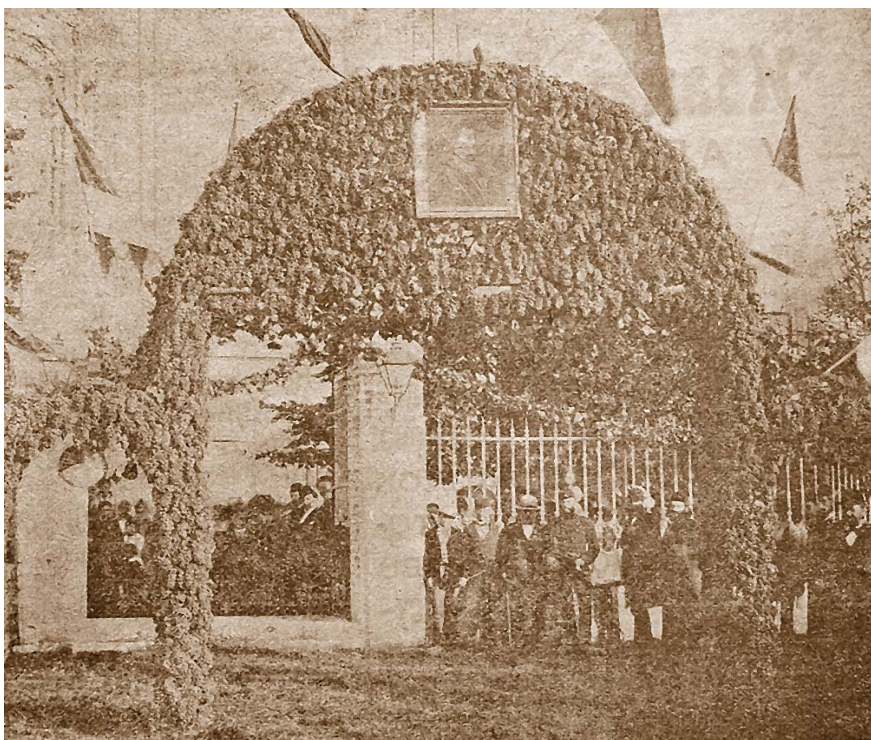
сно „смедеревски нужник“. Можда је управо то разлог великом труду и довитљивости којима су Смедеревци осам година касније дочекали владарски пар Милана и Наталију Обреновић и престолонаследника Александра. Наиме, кнез Милан након великог политичког успеха осведоченог Берлинским конгресом 1878. године, лето наредне године проводи у свом двору у Нишу, да би у повратку у престоницу било организовано тријумфално путовање кроз Србију примерено државним и националним успесима владара. Тачно, 20. септембра 1879. године кнез Милан и кнегиња Наталија са кнежевићем Александром Обреновићем долазе у тродневну посету Смедереву. Тријумфалне капије, у славу величајности владарског пара, биле су постављене у селима Сараорци, Лугавчини и Осипаоници. У селу Раља у сусрет високим званицама изашао је председник смедеревске општине Гаја Чупић. У самом Смедереву било је постављено чак шест тријумфалних капија, а најупечатљивија била је пета капија која је била постављена пред храмом Светог Георгија, окићена најлепшим и најкрупнијим гроздовима из винограда најбољих смедеревских винограда. Капију од грожђа красила је слика са представом кнеза Милана Обреновића и натписом „Бог Вас чувао“.

Фотографија једини сведок

Овим гестом Смедеревци су изразили неколико идеја: нагласили су свој однос према владару подижући тријумфалну капију у његову част пред најсветијим местом у Смедереву, храмом Светог Георгија, истичући производ којим се они поносе, и на неки начин повезујући светост храма, владара и духовну тајну винове лозе. У част кнежевске породице прозори смедеревских кућа такође су били окићени гроздовима. Овај несвакидашњи гест Смедереваца у изражавању гостопримства и добродошлице кнезу Србије, био је забележен фотографском камером, која је у то време још увек била реткост и привилегија. А што је још значајније, фотографија је сачувана, и не знамо из ког разлога и како, објављена много година касније, односно 29. јула 1912. године у београдским *Вечерњим новостима*. Истакнимо да је до данас ова фотографија из *Вечерњих новости* једини „живи сведок“ овог ефемерног спектакла о коме су ондашње „Српске новине“ веома детаљно извештавале. Овај довитљиви гест Смедереваца који је како мемоарска литература бележи, веома дирнуо кнеза Милана Обреновића, који је ову идеју посебно похвалио, Смедерево је дуго памтило и препричавало. У следећем веку, тачније 14. фебруара 1932. године, у смедеревском *Гласу Подунавља* у тексту „Три владарца у Смедереву“ између осталог евоцира се успомена на довитљиви гест Смедереваца када су кнезу Милану у част подигли славољук од грожђа. У овом тексту између осталог пише следеће: „За ту прилику Смедеревци су у центру вароши пред црквом подигли капију од најлепшег и најкрупнијег белог и црног грожђа и винове лозе. Овај досетљиви гест Смедереваца кнез је похвалио и био весео иако му је скренута пажња да је *мал не цело Смедерево за Карађорђевиће*“.

Милан Јовановић, Кнез Милан, кнегиња Наталија и син Александар, око 1880.

Славоук од грожђа кнезу Милану Обреновићу у часћ,
Смедерево 1879.

Почасни грађанин

Ова посета има посебан значај јер након ње кнежевска, а врло брзо и краљевска породица, више никада неће заједно долазити у Смедерево. Без обзира на то будући краљ Милан Обреновић понеће титулу почасног грађанина Смедерева, лично ће присуствовати отварању железничке пруге Смедерево – Велика Плана 1886. године, а његова неспорна улога у подизању смедеревског пристаништа, најлепшег у ондашњој Србији осведочена је његовим именовањем у *Пристаниште краља Милана*. Колико и да ли уопште са свим овим има везе „досетљиви гест Смедереваца“ са подизањем тријумфалне капије од грожђа ми не можемо да знамо. Оно што знамо и што живи до данашњих дана јесу смедеревско грожђе и гостопримство.

Fitness club „300“

nalazi se u ulici Despota Đurđa 4, na veslačkom klubu u Smederevu. Osnovan je 1.9.2009. godine i njegova osnovna delatnost je fizička priprema rekreativaca, sportista i sportskih ekipa. U sklopu našeg trening centra nalaze se teretana, sala sa najmodernijim spravama, cardio-sala, aerobik-sala, sala sa džakovima, dve moderno opremljene svlačionice sa tuš kabina i saunama (muška i ženska). Fitness club „300“ se može pohvaliti da jedino kod nas u gradu možete trenirati pod nadzorom stručnih instruktora i trenera sa Fakulteta sporta i fizičke kulture, što znači da je Vaše samo da dođete, a o vašem zdravlju i fizičkoj pripremi pobrinuće se stručni tim instruktora Fitness cluba „300“. Velika prednost našeg trening centra je što smo otvoreni i za muškarce i za žene kao i za sve uzraste od najmlađih članova (dece) do onih najstarijih i za sve imamo posebne programe. Radno vreme Fitness cluba „300“ je radnim danom 9-22^h, subotom 9-20^h, nedeljom 11-20^h.

Sve informacije možete dobiti na telefone:

064/1665234; 064/0565226; ili na web sajtu www.300.rs

Evo naše ponude:

Grupno vođeni programi za žene:

Step-Aerobik i Tae-Bo (ponedeljkom, sredom i petkom)
Dance-aerobik (utorak, četvrtak i subota)
Pilates (ponedeljak, sreda, petak)
Zumba (utorak, četvrtak, i subota)
Fitness-cardio I (ponedeljak, sreda i petak)
Fitness-cardio II (utorak, četvrtak i subota)

Korektivna gimnastika

Poseban program korektivne gimnastike za prevenciju pojave deformiteta kod dece i rad sa decom sa deformitetima u terminima po dogovoru kad Vama odgovara.

-Žene pojedinačno u vremenu 9 - 22^h sa upotrebom saune.
-Muškarci pojedinačno u vremenu 9 - 22^h sa upotrebom saune.
- Personalni treninzi za žene i muškarce po specijalnom programu za fizičku pripremu i korekciju telesne težine u terminima po dogovoru kad Vama odgovara i pod konstantnim nadzorom instruktora koji u odnosu na Vaše potrebe i Vaše zdravstveno stanje kreira program treninga radi postizanja što boljih rezultata u što kraćem vremenskom periodu.

Za sve ostale informacije posetite naš web sajt, pozovite telefonom ili najbolje dođite kod nas, prvi trening je besplatan.

Zdravlje je na prvom mestu!

Vaš Fitness club „300“

Зар је данас лако наћи добра вина

Милан Јовановић Стоимировић
(из романа „Ланче Смедеревац“)

(...) Судија је говорио, хвалећи велешко вино:

– Ово је каплица коју треба поштовати! Нема вина док га поштен човек не купи или добије од поштеног човека! Ништа није страшније него пити кафанско вино, које је купила битанга од битанге! За добро вино није довољно имати само новац, него ту треба у памети, духа и срца!

– И знања! – рече прота.

– Вина су осетљива на путовања као трудне жене и не подносе радо, и не у свим сезонама, велике Transporte! – говорио је себи судија. Отуда многи понесу вино, а донесу кући сирће. Сем тога, вина зебу као и деца... Некада, играјући карте с мојим професором г. Гигом Гершићем, чуо сам од њега да је подрумарство компликованија ствар од римског права.

– Заиста – рече прота – вино је ствар која до бурета зависи од године и од сунца, а одатле само од подрумара. Ја сам био једно време добровољни подрумар штипског преосвећеног и ми смо заједно констатовали да је виноградарство једна, подрумарство друга, а служење вина трећа ствар. До чокота, то је брига једног човека, до бурета и стола другога; од бурета до стола то је ствар трећег стручњака. На пример, бела вина треба хладити на леду пре служења да бисте им дали њихов пун смисао, црна вина треба грејати до и 20 степени, да би на столу, једном послужена, дејствовала у пуном опсегу свога карактера. Поред тога, ваља знати основно правило: не служити црна вина после белих, сем ако су ова изузетно много јача, а прва необично питка, што је вели-

ка реткост. Затим, код јела треба ићи од тежег ка лакшем, а од вина, увек од лакшег ка тежем. Хармонизовати јело и пиће за столом, нарочито у великим приликама, то је велика мудролија. Ако се жели да се забашуре слаба или рђава вина, пошто бољих нема при руци, дају се салате; ако се пак имају снажна и племенита вина, онда се салате аутоматски одбацују. Бела, искричава вина, која су нервозна и чила, служе се са рибама; црна, флегматична вина, иду добро на дивљач, печење и слаткише. (...)

Тада стари искусни судија узе реч и поче:

– Најбоља су вина такозвана теолошка вина, вина за причешће. Црно грожђе за таква вина бере се тек пошто падне први снег. Затим се одваја зрно од петелке и смуља, па остави да преври и онда пред Божић још једном преточи, по могућству кад није облачно. Такво вино изгледа у чаши као прегршт рубина.

– Ах! – узвикну Ланче. Ја се сиромас нисам причестио откако сам демобилисан, и то је збиља срамота. Него, хтео сам рећи нешто друго: ја чисто вино не волим, а пошто имам здрав стомак, пијем већ тридесет година шприцере сваког послеподне, од ручка до вечере и од вечере до поноћи или докле већ останем на ногама. Да сам пио чисто вино, и то само црно вино, нос би ми за ове три деценије поцрвенео као бабур! Али, зар је данас уопште лако наћи добро вино, као ово пред нама, које заиста и треба пити чисто? Сва су вина данас типизирана, лишена сваке индивидуалности! Некад, кад сам ја био млад човек, у Смедереву је свака кафана имала друго вино, па ипак добро вино. То су, браћо, била срећна времена! У једној кафани се пила ружица са Катанског брда, у другој белутак са Провалије, у трећој црњак из Петријевачког потока, у четвртој златно вино са песковитих брдашаца Златне греде. Па ипак, ми смо тражили фириловачко црно, и Флорићев филибар, и ружицу из Јелендола, и малагу из Краљевог винограда и Драговићкино црно, које је било скоро масно густо, у марами да га носиш; па смо онда тражили оно пусто вино од старе лозе из баба Ружиного парлога код Југова, где се тако често ископавају римске паре, старе цигле и каменице... Сваки је подрум у Смедереву тада имао другачије, а добро вино. Французи су долазили пред Св. Трифуна, куповали га и носили га да га продају као бели и црни бордо. То су била златна времена!

Подрум Анђелика

Јевремово бело

суво бело вино
вино добијено култивацијом смедеревке, шардонеа и рајјског ризлинга

064/9846422

1000 ml
2009
12.5% alc

AutoRendzer

-Ugradnja auspuha
"VLAJKOVIĆ"
sa garancijom do 36 meseci

Petrijevi put bb (Jasenak), Smederevo
026/4715-575, 063/250-058, e-mail: renger@krstarica.com

Вампир

Пише: Хаџи Зоран Вукашиновић

Врело летње по подне. Велика врућина. Све уоколо трепери. За руку ме држи мала Борка, стоји у лавору и рондза. Моја мама јој управо опрала ножице, маже јој ракијом одерано колено и теши је:

– Баш моја си ти јунак Боркице. Није пријатна ова ракија на одеротини, ал' ти си стегла зубе и само си мало зајецала. Баш си добро одрала то колено. Ево, још мало да изветри ракија, а када ти колено буде суво намазаћу ти кантарион. Онда ће брже да се исцели. Ма, ти си прави јунак, овај твој бата Зоран, што те сада држи за ручицу и, као, чува ти страх, кад је био тако мали као ти, беше много несташан. Те падне као и ти, те се потуче, углавном са оном децом са Редута и Карађорђевог брда, те... Мало-мало па се повреди. Кукавица једна, драо би се до неба, само да му поменем ракију, а камоли да га намажем кантарионом. Тако, љуби те мајка, проћиће ти коленце.

Алал вера мојој посестримици, малој Борки, што је јунак. Сви је волимо, као да је наше дете. Борка је седмаче и њена мама, тетка Миланка, другарица из детињства моје маме Душице, остане без млека. Мама је дојила моју сестру и имала млека да доји и бебу Борку.

Тата се враћа са посла. Отворио је капију, гура бицикл у авлију и нешто мрмља, гледајући у деда Момчила који седи за столом, у хладовини испод мигавца.

– Ето, заборавио сам у Железари пумпу од бицикла и ручкуношу, а шта ти, тата, радиш?

– Ево, туткалишем кутију од Боркичине виолине. Онај несташни дечак, најмлађи Спиридоновић са Карађорђевог брда, Аца, што га из милоште зову Ђауз, напуцкао њихово жуто куче Брику на Боркицу. Ма, неће Брик да је уједе, познаје он Боркицу, него се она препала од његовог силног лавежа. Дете се спотакло, те се разби, на сву срећу, само кутија од виолине, а виолина оста неогребана. Страдало је и Боркичино колено, кад је пала – одрала га.

Гледам у Боркицу. Жао ми што је тужна. Наберем јагоде и дудине у исто тањирче па је понудим:

– 'Ајде Боркице, седи мало, имаш још времена, тек у два сата треба да си у музичкој школи. Ево, да се мало засладиш. Добро би било да скинеш хаљиницу, да је не пофлекаш. Да видимо како стоји ствар са солфеџом. После ћеш да одгудиш ове етиде... Знаш да ћеш у петак свирати на интерном часу. Доћи ћемо сви да те гледамо. Да ли ће Ружица да ти буде корепетитор?

– Ко о чему – ти само о Ружици! Хоће, биће, цаба је било, много ме муштра, к'о да нисмо сестре. За њу постоји само музика, музика и музика, и ти!

Не попушта врућина. Боркица се вратила из музичке школе. Чека ме да кренем на тренинг, па да је успут поведем до куће. Наплашило се дете. Сад ће пет сати, да кренем на време. Руксак са опремом за тренинг окачим о раме и понесем Боркицину виолину. Кад смо били на капији мама каже:

– Боркице, ћеро, поздрави тату и маму и кажи им да ћемо чика Микица и ја да свратимо до вас предвече, по ладовини. Ево, понеси ове кајсије баба Богдани и поручи јој нек дође да их набере за пекмез.

Кад скренусмо у Редутско сокаче замириса липа. Чика Пера седи на клупици испод липе и ужива како Ружица пребира по клавирским диркама. Ето, он и тетка Миланка имају две радничке плате али су ћеркама купили клавир и виолину, а сину Банету два пута гитару. Он је посебна прича, мајстор је да уништи гитару. Нек је жив и здрав, ал' је много несташан. Ко шта ради, он се стално макља са децом. Нарочито са оним дечама из Копчарске мале, јер пут до музичке школе пролази кроз њихову територију. Једну гитару је средио када се потукао, а друга је страдала кад је пао у Језаву са дрвене ћуприје. Спасео га деда Божа ватрогасац, а гитара оде низ Језаву па у Дунав.

Седнем на клупицу поред чика Пера. Таман што поче Боркица да прича о својој хаварији, уђе Спиридоновићев Брик у сокаче. Исплазио језик, па само дахће. Борка се приби уз чика Перу, али рундави жућа не хаје за њу већ, спасавајући се од врућине, леже испод клупице и исплаженог језика настави да дахће. Боркица се саже, помилува га по глави па му рече:

– Дахћи, дахћи, тако ти и треба кад си обукао ту бундицу у сред лета. Гле какав си чупав! Боље да су те Спиридоновићи ошишали, него што те пуцају на мене. Ма, добра си ти куца, него, и ти си дете, као твој газда, Аца Ђауз и ја, па сте мало хтели да се нашалите, а оно испаде, играчка плачка.

Брик је лизну по руци и настави, исплаженог језика, да дахће задовољно жмиркајући.

Звизнем Ружици нашу лозинку, Инсајд лункинг аут од Енималса, и погледам према прозору. Преста свирка, Ружица се појави на прозору, маше ми обема рукама и шаље пољубац.

– Ево, саћу ја, само да спакујем опрему у руксак.

Ружица је кормилар у женском четврту. Ове године су биле првакиње Србије за јуниорке. Спремају се за државно првенство које ће се идућег месеца одржати у Јајцу. Окачим о раме и Ружичин руксак и само што кретосмо ка Веслачком клубу, сусретнемо тетку Миланку, која нам рече:

– Децо, са тренинга да дођете право кући. Доћи ће Микица и Душица па да заједно вечерамо. Малочас сам срела Душицу и све сам чула о Боркици.

Враћамо се са тренинга. Вече спарно, али је кудикамо свежије од данашње жеге. Са гробља миришу липе. Певамо тихо Јестрдеј, нови хит Битлса, и скрећемо у Редутско сокаче. Отуд иде мали Бане са мотком за клис у рукама. Гледам га и помислим: време му је да се смири, да се уозбиљи. За њим иде Раде Ђућа, Банетов вршњак и комшија преко пута. Од Банета је виши за две главе и носи мотку којом његова мати подупире конопац на коме суши веш. Ту су и Воја Кенгур са летвом за мертеке у руци и прангијом у џепу, па мали Пишта и Гиле Ресавац са моткама, то јест, приткама за парадајз из чика Спасине баште. Приупитам их:

– Јел'те, децо, да се није заратило? Куда журите тако наоружани?

– Ма, јок бре, Зоко, как'и рат, идемо на гробље, да се сыграмо!

Слегнем раменима, те уђох са Ружицом у њено двориште о одмах поседасмо за сто испред куће, да вечерамо.

После вечере, изиђосмо Ружица и ја у Сокаче и седосмо на клупицу испод липе. Певушимо Јестрдеј и гледамо доле према Дунаву Смедерево осветљено сијалицама. И Дунавом плови осветљена лађа. По смедеревским брежуљцима трепере сијалице, а на Катанском брду чкиљи само једна на бандери испред куће Среје Сипливог.

Чика Пера и тата љуште таблиће и пијуцају шприцер од вина Смедеревке. Миришу липе.

Волим јун кад миришу липе. Онда још има дудинџа, јагода и трешања, а пристижу већ и прве вишње, кајсије, малине...

Тетка Миланка приставила џезву за кафу па се придружила мами у прању судова на чесми у дворишту. Нешто се домунђавају. Боркица тријумфално излази на прозор: успела да „скине“ Јестрдеј и гуди ли гуди. Тетка Миланка уђе у кућу и брзо изиђе са јорганским чаршавом под мишком.

– Е, па, са'ћу да им покажем, да их опаметим! Ди то има да се деца играју на гробљу и то још ноћом. Има да напуне гаће кад им се на гробљу прикрадем, маскирана овим јорганским чаршавом у вампира, па...

Чика Пера ће, онако као за себе, у брду:

– Жено, не мораш ти уопште много да се трудиш, мислим, да се маскираш у вампира. Кад се онако искрљештиш, гора си од два вампира и...

– Ма, ћути бре, Перо, несрећо једна, само знаш да цевчиш те шприцере. Не питаш се шта ли нам ради дете на гробљу!

Ружица и ја погледом испратисмо тетку Миланку и настависмо са певањем: Јестрдеј, и опет Јестрдеј, и опет, и опет, као да не знамо ни једну другу песму. И Боркица је непрекидно гуди. Прекидамо само да поједемо зашећерене јагоде које нам је моја мама изнела, да се засладимо...

Одједном, са гробља се зачуше неки ратнички поклич и ларма. Недуго потом, поред нас протрча Раде Ђућа, онако висок и погрбљен, без мотке за веш, а нешто вуче ноге. Смрди к'о да се унередио, па улете право у своје двориште. За њим стиже Гиле Ресавац. Пригрилио Пишту, који нешто 'рамље на леву ногу. И они разоружани, без својих мотки, то јест кочева из чика Спасине баште. Ево га и Воја Кенгур с прангијом у руци, трчи и ћопка к'о Пера Бангалоз. Капију не отвара него је, онако бангав, прескаче и нестаје у авлији. на крају стиже и мали Бане, без мотке за клис. Улеће у авлију к'о фурија, па ће онако задихан:

– Тато, тато! Пребили смо вампира!

– Хм, м, м...! – мумла чика Пера – Пребили сте вампира... Хм...! Па, добро кад волите да бијете вампире, нека вам буде... Микице, носим дамом, пиши ми рецку... Одма', ма одма' кад ти кажем, да не забораваш ко мало пре, а ја ћу да сунем још по један шприцер.

– Је л' ме чујеш ти, тато? Пребили смо, бре, вампира! – скоро љутито прича мали Бане!

– Ма, бре дете, как'и те вампир спопао, как'и вампир?

– Ама, бре тато, прави вампир, Дрекавац! Изгледа да је женски вампир, вришти к'о жена. То јест – вриштао је к'о жена док га, онако од зорта, нисам звекнуо мотком по будзама, и оборио. А кад смо почели да га бијемо, блесави Ђућа се саплете на ону његову мотку, те га вампир ухватио за ногу. Онда почне и Ђућа да вришти заједно са вампиром, а ми удри оног вампира, ал' како се Ђућа гицао по гробљанском мраку марнемо некол'ко пута и њега.

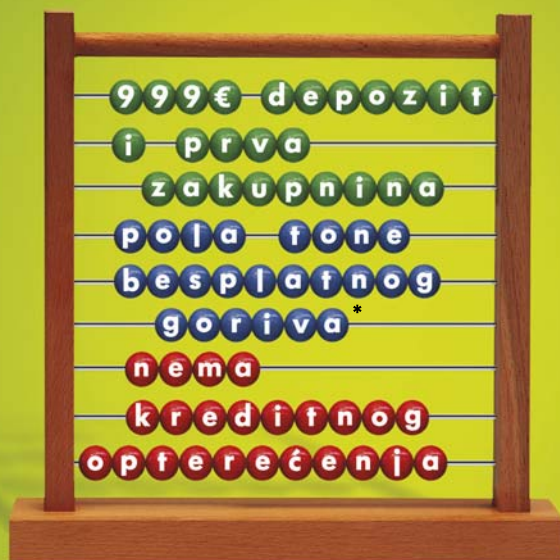
Ружица и ја престасмо да певамо, Боркица прекинула да гуди на виолини, тата и чика Пера оставили карте. Сви се загледамо у зајапуреног Банета, а он вергла, прекида само да удахне ваздух.

– Уз дреку, стењање и отимање, успе Ђућа да се избави из вампирових руку, сав упишан и унеређен. Не знам да л' га упиш'о вампир ил' се сам од зорта унередио, ал' чим се избавио Ђућа одбауља према гробљанској капији и побеже кући 'рамљајући. Онда вампир обори Воју кенгура, а ми, ослепели од зорта, излемасмо више Воју него вампира. Тако Гиле Ресавац, Пишта

и ја, наставимо да лемамо вампира, ал' се он одједном дочепа Ђућине мотке за веш, па поче мене да ме лема! Куку мајко! Прискочише ми у помоћ Гиле и Пишта, и почеше да ме бране оним Спасиним приткама, али боље да ме нису ни бранили! Промаша Пишта вампира него мене опаучи по тртици, све сам се заценио и изгубио ваздух, па кад сам пао одма сам почео да бауљам. Вампир онда зама'не мотком и удари Пишту по чукљу. Овај дрекну и паде, и још обори Гилета. Спасевајући се, не устају него одмилеше заједно према капији и побегоше. Препаднем се онда и ја, па се дам у бежанију. Не знам да л' је жив, чуо сам га само како мумла и стење. Ал' смо га пребили! Неће више да му падне на памет да се вампироше!

– Аман бре децо, шта урадисте? Брзо ми покажи где је тај вампир! Ви сте, бре дете, средили Миланку! Ви сте луди, ал' је она још луђа кад се с вама петља! Могли сте, не дај Боже, и да је прободете глоговим коцем, као правог вампира...! – викну чика Пера, баца карте из руку па одјури кроз капију.

Slika vozila je uopšten prikaz

4 godine
garancije

Sve se računa

Kad sve izračunaš, rešenje je lako.

Vozi Polo, odmah, za samo 999 evra, nema kreditnog opterećenja i sa pola tone besplatnog goriva.

Iskoristi jedinstvenu ponudu za kupovinu preko Porsche Mobility.

* vaučeri za kupovinu goriva na OMV stanicama u Srbiji u iznosu od 65.000 dinara

Ovlašćeni diler Volkswagen vozila:

Autocentar NR

Ljubičevska - naselje bb, Požarevac

Tel. 012/515 245, 515 247

www.vw-autocentarnr.rs

Das Auto.

Главашева 1

Ова „кућица у цвећу“, на почетку Главашевог улице, није одавно снимљена, тек 1994. године, али је одавано саграђена. Кажу потомци, негде крајем претпрошлог, 19. века. Од тад, тачније од кад су у Смедереву улице добиле име, од ње почиње Главашева, или – Улица војводе Главаша којој ни за време немачке окупације име није мењано.

У кући са бројем 1 од рођења 1914. па до смрти 2003. године живео је Никола Поповић. Петојунска експлозија кућу је срушила, али су је вредни домаћини обновили, и цвећем украсили.

Они скоријег памћења сетиће је се по великој фирми сервиса за поправку телевизора „Колор“, јер је кућа била мајстор Банетова ујчевина. Али, ни сервиса више нема.

Ови који успомене тек стичу памтиће Главашеву 1 као нову жуту зграду. Као и она стара са бројем 1, све приземне куће, до зграде у којој је живела чувена професорка Стана Живановић, порушене су. Нова жута зграда добила је друштво какво приличи и њој и њеном времену.

И нека ту и прича буде крај.

... и осјала.

Главашева 1 била...

Коначиште за мужа и синове

У селу Крушедолу, неких шестстотинак метара стазом преко брдашца, или путем километар и по од манастира Крушедол, налази се Сретењска црква, задужбина Ангелине Бранковић, деспотице српске, жене деспота Стефана а снахе дерспота Ђурђа Бранковића, потоње преподобне мати Ангелине.

Црква је подигнута је између 1512. и 1516. године, када се удова Ангелина вратила из Влашке. Првобитно је била основана као женски манастир, али је Ангелина, уз молбу, великом руском кнезу Василију Јовановићу послала и глас како намерава да у њој похрани мошти свога супруга, потоњег Светог Стефана слепог Српског, и сина Јована. Место за цркву купила је за стотину дуката, а кнез јој се одазвао молби и послао коже од самуровине и нешто новца па су осим црквице саграђене и ћелије за монахиње.

Не зна се поуздано када се Ангелина замонашила, верује се да је то било одмах по доласку у Срем. Но откако је подигла манастир Сретења Господњег, у њему проводи остатак живота у молитви, бдијући над моштима мужа и синова, јер је у манастиру сахрањен и њен други син, деспот Ђорђе, потоњи владика Максим.

Преминула је 30. јула 1520. године и сахрањена у свом манастиру. Касније су све мошти из Сретењске цркве пренете у манастир Крушедол, задужбину владике Максима. Но, када су га Турци 1716. године запалили, заједно са манастиром изгореле су и мошти свих Бранковића.

„Сија књига књига деспотице Ангелине монахиње“

Ангелина Бранковић била је кћи Ђорђа Аријанита Комнина, албанског господара Коњуха у области Шкумбе. У родитељском дому стекла је одлично образовање и васпитање, а љубав према књизи испољила још у раној младости. За слепог Срефана, изгнаног српског деспота, удала се новембра 1460. године. У Албанији је остала кратко, док им се није родио први син Ђорђе. Годину дана доцније прогнани Бранковићи одлазе у Италију и у Фурланији купују замак Београд на реци Таљаманту у коме живе све до Стефанове смрти 1476. године. Ту је Ангелина родила и другог сина Јована, и кћер Марију која се удала за монфератског маркиза Бонифација, далеког потомка Палеолога.

Са моштима свога мужа у Срем је стигла фебруара 1486. године. Прво станиште јој је Купиново у коме подиже цркву Светом апостолу Луки.

Због тешког живота током којег је надживела мужа, синове и кћер, култ мајке Ангелине рано је изграђен. У Купинову, близу Цркве светог Луке, све до 1930. године постојала је и црква посвећена преподобној Ангелини. И Тома Вучић Перишић јој је 1858. године подигао цркву у селу Закита у Грузи.

Лик преподобне Ангелине налази се на свим иконама светих Бранковића. На зидним сликама приказана је у Ривцу, Нередину, Голубинцима, Јасенову, Уљми,

Руменки, Каћу, у Саборној цркви у Београду, у припрати Пећке патријаршије, у главној цркви манастира Хиландар... Њен лик су живописали Јаков Орфелин, синовац Захарија Орфелина, иконописац и сликар, потом и Ђура Јакшић у Српској Црњи и Паја Јовановић у Саборној цркви у Вршцу.

Помен на преподобну мати Ангелину Српска православна црква чини два пута – 30. јула и 10. децембра по старом, односно 12. августа и 23. децембра по новом календару.

Ј.И.Т.

Младом глумцу није нимало лако

Када би могао време да се врати и да моју ојет да бирам код која бих студирала глуму, поново би био професор Борис Исаковић. Он је, пре свега, један од наших најбољих професионалних глумаца. али и врстан педагог.

Као породица

Драмском студију „Сунце“ прикључила сам се крајем четвртог разреда основне школе и тада упознала Анкицу Миленковић. У том студију заправо се рађа моја прва дећа љубав према глуми. Пре свега, морам да напоменем да је Анкица дивна жена, веселе природе, харизматична, добра глумица, пријатељ и неко од кога може много да се научи. Сви смо били као њена деца. Бринула је о нама и учила нас је да разлике не постоје, говорила нам стално о искренности која је неопходна ако желите истински да се бавите глумом. Прегрнула нас је игри, заједно смо читали и бирали текстове које би касније остварили на сцени. Били смо као породица, а томе су такође допринели и дивни људи који раде у Црвеном крсту који су нам обезбеђивали простор за пробе и часове као и средства за дневне костиме и сценографије, које су за нас радили Анкичини пријатељи из Београда. Са Анкицом, уз нас је заживело на сцени мноштво квалитетних дећих представа са којима смо касније и путовали и враћали, и наравно, доносили мноштво награда. Била је то једна весела, енергична и талентована група вршњака која се радовала свакој представи, имала уз себе Анкицу Миленковић која нас је окупала, волела, била нам педагог, пријатељ, а понекад и мама... Тог периода се радо и често сећам са осмехом на лицу. Прва представа коју смо урадили, а то је и мени омиљена, јесте „Град са зечјим ушима“, и у њој сам тумачила улогу тетке Саре. Након тога представа „Било је то давно, баш пре неки дан“, улога Лисице, па „Пуженко и његова кућица“ у којој сам имала улогу маме пуж. Ту је и представа коју такође јако волим и коју сам радила у ПАТОС-у (Покретни алтернативни театар омладине Смедерево, *прим. Д.П.*), а то су „Породичне приче“, у којој сам тумачила улогу Миленице.

Изгубљене везе

На жалост, нисам у контакту са некадашњим члановима Драмског студија „Сунце“, али сећање на то време у мени буди јаке емоције. Не знам ни где се тренутно налазе, како данас изгледају и чиме се баве. Једно сам сигурна, а то је да су пронашли срећу и да су добри људи. Ради се о томе да су чланови Драмског студија били углавном моји вршњаци који су избегли са Косова и Метохије. До Студија су дошли преко смедеревског Црвеног крста. Нисмо се много бавили њиховим, верујем, врло потресним причама, него смо се дружили тако што смо радили представе. Били смо јако блиски, иако се није знало ко је одакле дошао и шта изгубио. Анкица је водила рачуна да се не разликујемо и учила нас је да се волимо такви какви јесмо и због тога шта носимо у себи. И то је дивно, јер је то било у време нашег одрастања. Много тога духовно смо научили и развијали наше емоције. Нису постојале

разлике између богатог и сиромашног, тумачења веће или мање улоге, постојали су само дећи искрени осмеси и огромна жеља за радом и игром. Деца избеглице са Косова и Метохије понекад су се селила, негде ко зна где. Увек су ти тренуци када неко из групе одлази били тешки и набијени емоцијама. Увек се осетило да неко фали. Група се смањивала, ми расли и одлазили у средње школе и на факултете, и наша дећа радост се угасила. Не у нама, већ само на сцени.

Бежање из школе

Много времена сам посветила глуми, бежала из средње школе да бих била у позоришту, па макар и само седела и пила кафу. Просто, сам амбијент театра у мени буди осећање сигурности и задовољства, а и људи којима сам била окружена. Некада сам више времена проводила у Центру за културу, него код куће. Ето, сада је дошло време да не памтим када сам тамо ушла... Одавно осећам да ништа није као што је некада било... Осећам се као да стојим испред затворених врата, као да те људе нисам познавала, и због тога ми је јако тешко... Али, чињеница је, колико год болело, да је то ипак у животу тако. Данас се све брзо одвија и мења: позиције, трендови... Од тога ми је мука. Све се брзо заборавља, и чим је нешто другачије, јавља се склоност омаловажавању, стварају се машине које су ту само ради свог циља... А та жеља да упишем Академију у мени је увек постојала. Пријемни испит нисам спремала дуго. Уз мене је била Анкица која ми је давала подршку и пратила ме. И успеле смо. Моји родитељи, који су уз мене били од почетка и пролазили са мном све тешке и лепе тренутке, и ја неизмерно смо захвални пре свих глумица Анкици Миленковић и Црвеном крсту Смедерево, хуманитарној организацији која ме није ни у једном тренутку заборавила и пружила ми подршку, па и помоћ када је то било потребно.

Мој професор Борис Исаковић

Када би могло време да се врати и да могу опет да бирам код кога бих студирала глуму, поново би то био професор Борис Исаковић. Он је, пре свега, један од наших најбољих позоришних глумаца. али и врстан педагог. Немам осећај да је крај, или не желим... Још увек немам то у свести... А сећања је пуно и не знам одакле бих кренула и колико би страница било потребно да се то испише... Хм... Овај интервју је за мене јако емотиван, и јако ми је тешко да савладавам емоције... Све о чему говоримо представља битне моменте у мом животу, све је то прошлост која је била испуњена јако лепим, понекад и тешким тренуцима из којих сам много научила о сцени, глуми и људима, о ономе што је Станиславки рекао, а Борис нам стално понављао: „Уметност треба волети у

У очекивању да је улога изабере: Маја Николић

себи, а не себе у уметности“. Борис нас је учио да глумац није ту само као забављач, глумац има велику одговорност. Током студија бавио се нама, и говорио, а при том и отворио путеве како да ослушкујемо себе и кад смо срећни и кад падамо у поноре и не желимо да признамо, како да осетимо и чујемо другог, шта је моћ истине и само истине на сцени и колико је потребно посветити се овом послу, и колико је у позоришту све могуће.

Није лако

Професионалних ангажмана нисам имала зато што то захтева по неко одсуство са предавања часова глуме. То је касније тешко надокнадити. Радила сам на студентским пројектима и краткометражним студентским филмовима. Испитних представа је било много: „Од осмеха до осмеха“, у којој смо се бавили говорном радњом, „Исповести и Шекспир“, где смо пролазили личне моменте и затим те емотивне моменте проналазили у Шекспировим ликовима, „Кратке и најкраће драме“, где смо учили како се ради на лику, „Античке трагедије“, „Приповетке“ Булгакова... Такође смо радили на лику, али овог пута из руске књижевности. Ту су и „Родолупци“ Јована Стерије Поповића, и дипломска представа „Пут“ Jim Cartwright... Сада само преостаје тај тренутак када сву ту емоцију, знање, дар и енергију треба негде исполити, а до посла су многа врата тренутно затворена... Уписала сам пету годину, тачније мастер студије. Рад самном и мојим колегама са класе наставиће Томи Јанежич, редитељ и професор на Академији у Љубљани. Жељно очекујем наставак студија и рад са Томијем, који ће ми много значити... Младом глумицу данас није лако... Тешко се долази до ангажмана и јако сам уплашена... Не знам који су ми планови и шта да очекујем. Тренутно сам окупирана мастером и радом са Томијем. А за улогу...? Ипак стојим при доброј старој да глумац не бира улогу, него улога глумца. За праве вредности је потребно више времена.

Драјан Павловић

smedšped d.o.o.

PREDUZEĆE ZA MEĐUNARODNU ŠPEDICIJU
Kolarska 330, 11300 Smederevo, tel: 026/644-211

sve
na
jednom
mestu

stalne akcije alata i rasvete!!!

alati

rasveta

"METALING P.U.T." d.o.o.
Šalinačka bb, Smederevo
tel./fax: 026 640 750
026 228 815
office@metaling.rs
www.metaling.rs

Смедеревски дефиле Другачија прича

Зашто се не може осећати да шароликом колоном суверено владају духови надлазеће јесени, ниједне друге до управо смедеревске? Одговор можда ваља тражити у древним маглама памћења света, маглама које не заклањају жељено већ чисте видик и чувају бојове природе.

Пише: Марко Цвејковић

Од давнина, човекове светковине су биле повезане са његовим односом према елементима и силама природе, са праћењем њеног ритма и њених циклуса, са присуством обиља појава спрам којих је одмеравано функционисање појединца и заједнице. Приликом похођења културних места или обредног понашања припадних културног идентитета људи са одређеног подручја, поворке су на разним крајевима света својим ходом и знамењима која су проносиле учествовале у писању историје свечарских збивања локалних средина и у афирмисању њихових посебности.

Најпознатија и најпопуларнија поворка...

... смедеревског краја данас је свакако она која је носилац дефилеа у оквиру Смедеревске јесени. Несумњиво, тај дефиле и даље привлачи пажњу смедеревца, током његовог одигравања образује се жива ограда од посматрача збијених са обе стране пута којим учесници дефилеа пролазе. Изнова – радознато тискање, очекивање при остваривању онога што је у исти мах и традиционално и несвакидашње, осећај припадности граду када се појављује у енергији славља. А свечана поворка би, барем судећи према месту њој намењеном у програму манифестације, требало да буде чинилац уношења смисла града коме долази јесен међу зграда, у паркове, у неспокојне одаје људских душа, у снове дунавске обале... Када се то има на уму, намеће се питање зашто се чини прихватљивим придруживање мишљењу оних који на дотичну процесију не могу више гледати очима детета и са невиним узбуђењем. Зашто се не може осетити да шароликом колоном суверено владају духови надлазеће јесени, ниједне друге до управо смедеревске? Одговор можда ваља тражити у древним маглама памћења света, маглама које не заклањају жељено већ чисте видик и чувају богове природе.

Зов божанствености природе...

... заправо је зов изнутра, зов који у расту, камењу, ваздуху, води, звездама и горју открива својства, дејства и преобра-

жаје психе. У саучесништву и дослуху човека и природе у великој и драматичној игри Бића може се сагледати родно место марша у име наступајуће јесени, њене зрелости и меланхоличне лепоте. У поштовању њеног достојанства налази се начело организовања дефилеа, лежи снага исконне коме поворка увек долази и изворна могућност надахнутих и маштовитих решења понуђених Смедереву на дар, штедро, са разумевањем, без рачунице, са односом према празничном збивању као према добру чија се значења тичу свих.

Без принципа...

... који му удахњује живот и прожима га свешћу о пореклу дефиле је само скупина која ходи по дефиницији запостављеној у погледу садржине, по инерцији, отуђено, пуне традиције ради. А традиција испуњава своју сврху само ако је у сталном дијалогу са собом, ако се бави собом на креативан начин, ако се састоји у прихватању одговорности за неговање квалитета и за способност рађања која осигурава доба

убира увирући, у овом случају, у јесењу песму. Смедеревски дефиле, под претпоставком да је вођен знањем одакле долази и куда иде, мора онемогућавати, онолико колико је до њега, да склопови речи као што су „престони град“ и „град грожђа и вина“ оду у речник овешталих фраза. Његов најбољи подстицај на годишње ступање по тлу града јесте у мистици изазова.

Као гласник јесени...

... дефиле се показује и као заточник митологије града, хранитељке његове душе и мерила дубине и богатства његовог постојања. Та митологија обухвата сва места, све призоре, све приче везане за успостаљање блискости са Смедеревом, до заљубљивања у нешто његово, до искуства да смо носиоци завештања. Док пролази једна замишљена поворка, вино бива доживљено и испијано као крв лозе, како су га стари звали, а над главама се указује, у стишаној светлости, испуљујућа праслика човека као бића рада, обделавања, труда и стварања, благодатног према светковању у коме се ужива у освештаним плодовима... Изгубљено доба може бити будуће, то ће рећи ветар у пожутелом лишћу, то ће рећи и богови слободни од потребе да нам доказују да могу надживети свој изгон и гордо препуштајући нама питање да ли смо их достојни.

XUL doo

Šalinačka bb 026/640-577

servis 026/640-577, prodavnica 026/640-580

BOSCH CAR SERVICE XUL doo

*Servis koji posluje u okviru svetski poznate
BOSCH CAR mreže.*

*Samim tim kvalitet usluga, kao i Bosch originalnih delova je isti
kao u zemljama Evropske unije.*

*Servis poseduje ispitnu opremu najnovije generacije za
autodijagnostiku na savremenim automobilima. Najsavremenija
oprema za servis klima uređaja na automobilima i za analizu gasova
po najvišim evropskim standardima.*

*U našem servisu možete proveriti i svoje dizne sa benzinskih i
dizel motora najnovije generacije.*

WWW.SDCAFE.RS

Osam godina bez kompromisa!

Смедеревци

Као и у прошлом броју Магазина, захваљујући Смедеревцу Драгољубу Дајићу дошли смо до још једне старе фотографије која у себи носи причу о нашој вароши.

Е, овога пута знамо ко је овај господин са камашнама, штапом и белим рукавицама. Причу о њему испричао нам је други Смедеревац – Љубомир Ђурђевић звани Љуба Кифла:

„Ово је Живорад Жика Мојсиловић, имао је надимак Жика Проја, а сећам се, био је велики гурман. Сећам се, такође, његове приче да је био државни мајстор – бравар. Прво је живео у Петроварадину, а након тога долази у Смедерево и почиње да ради у Металору. Данас је то Фабрика штедњака „Милан Благојевић“, у ствари ЕМ-БЕ-ЕС како се, ваљда, сад рекламира. По причама, његов је шпорет „Смедеревац“, тачније Жика Мојсиловић је конструисао овај шпорет по коме је Смедерево познато на просторима Балкана. То је било негде крајем тридесетих година прошлог века. Становао је у кући породице Лазаревић, у улици Карађорђевој. Ова смедеревска породица држала је радионицу за поправку вага. Осим у Фабрици „Милан Благојевић“, Жика је радио и у „Фаграму“. Из Смедерева је после отишао у Пожаревац и радио у Фабрици „Препород“, у Забели. Кажу да је он после Другог светског рата конструисао и прву пећ на нафту, познату нафтарицу.“

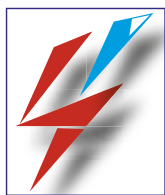

забележио Драган Павловић

Живорад Мојсиловић – Жика Проја: Државни мајстор – бравар, а јосиодин

VILA
JUGOVO
Beogradski put bb
026/647-271 fax:026/671-275

Kutak za uživanje...

Ко ће Дунаву на очи да изађе?

Смедерево је коначно добило базен у центру града! Лепо.

Дунаву нико на очи не сме да изађе.

Поред њега живог и оноликог, Смедеревци се купају у базену!

Да не би преко рамена Тврђаве видео и прозрео издају, свакодневно му на себе скрећу пажњу захуктали шетачи и још захукталији пецароши, па он мисли да је и даље у центру пажње, да су и даље све летње радости везане искључиво за њега (као што је то некада било). Додуше, неке заиста и јесу.

Треба знати да површина Дунава, мирна и равна као Банат, или узбуркана и немирна попут Хомољских планина, граница је раздвајања два оштро супростављена табора. Изнад те границе, у приобаљу и на раштрканим чамцима вребају упорни и неумољиви пецароши. Испод границе, у мутним и тајанственим дубинама, мешкољи се, мрести и живи такозвани рибљи фонд.

Фонд се брани, пецароши нападају, фонд измиче, пецароши мењају места, фонд бежи дубље, пецароши продужују струне, фонд се групише, пецароши бацају храну, фонд наивно поверује, пецароши газе поверење, фонд се смањује, пецароши презадовољни!

Речју: ПЕЦАЊЕ!

Пецање је једна од омиљених активности Смедереваца, што је и разумљиво, будући да је немогуће одолети искушењу када се већ живот у овом граду одвија на обали друге по величини реке у Европи!

Смуђ, штука, сом, шаран, бабушка, бодерка, кечига... све то смишља тактику одбране и изазива храбре и бескомпромисне ловце, опремљене свакојаким цуцама-буцама за успешнији улов, који се раним јутром (три-четири сата) размиле по теренима, излазе на воду и одлазе на "места" где рат почиње у тишини!

Ћуте рибе, ћуте пецароши.

Ћује се само бућкање забачене удице. Случајни пролазник никада не би претпоставио да је у току вековна офанзивна операција, рововска борба са променљивом ратном срећом, губицима који се педантно бележе у сантиметрима и килограмима (и шта је уловљено, и шта није јер се откачило), а понекад (кад се посрећи једној страни) и фотографијом на насловној страни локалних новина са насловом КАПИТАЛАЦ.

Све то Дунав стрпљиво подноси, не мешајући се у међусобне односе две заражене стране. Тако је и данас, тако ће и бити док не сазна шта је с купачима. А како ће онда реаговати? Можда као пре тридесетак година када је почетком осамдесетих нагло израстао (изцигљао као из воде),

прошетао Смедеревом, Омладинском улицом до храма Светог Георгија, Немањиним улицом до зграде Електромораве, напунио подруме, силну штету направио, а онда се лагано повукао у своје корито и одгегао безбрижно према истоку као да се ништа није догодило, и као да га се апсолутно не тичу псовке и плач који су остали иза њега.

Зачуђени Смедеревци су се крститили, нервирали и псовали. Од конкретнијих акција – набавили су чамце којима су пловили смедеревским улицама као (далеко било) Венецијом.

Године 2006. средином априла Дунав је опет побркао лончиће и почео да тече у ширину уместо у дужину. Преплавио је све што је могао да дохвати широко опруженим рукама. Намера му је била да прошета предграђем Смедерева, да се попне на Карађорђево брдо и диви погледу на ДОЛЕ, на реку!

Али, Смедерево 2006. није било оно из његовог сећања на почетак осамдесетих. У међувремену постављене су пумпе дуж смедеревске обале, направљени бетонски насипи на веслачком клубу и на обалама Језаве и, све у свему, створена је могућност за озбиљнију и бржу одбрану од напада ћудљиве реке, иако друге по величини у Европи.

Најзад, то се и догодило. Захваљујући џаковима с песком у првој и другој линији одбране, као и земљаним насипима у завршним одбрамбеним операцијама, Смедерево је остало суво, а Дунав је могао само да гвири из правца железничке станице преко џакова и најлона.

Ипак, да би му сачувала мушки понос, вишестолетна Тврђава је, према свом вишестолетном пријатељу Дунаву исказала неопходну дозу саосећања и допустила му да прошета између кула, испричала му историјску причу о настанку града, Деспоту Ђурђу Бранковићу, пропасти Смедерева... итд. итд. Иако је све то знао, јер био је савременик тих догађаја, Дунав је с пажњом и захвалношћу саслушао причу, купио туристичке брошуре, и одшетао даље у будућност саплићући се о Ђердап 1 и Ђердап 2 (на чему смо му захвални сви ми који користимо ел. енергију насталу приликом поменутог саплитања).

...И тако, лепо се ми запричасмо, а још нисмо одлучили ко ће Дунаву на очи да изађе и саопшти му да је Смедерево коначно добило базен у центру града, и да се Смедеревци, поред њега живог и оноликог, купају у том базену.

Ја, вала, нећу.

Владимир Даскукигис

NEWPRESS

š t a m p a r i j a

Preciznost je naša briga!

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

за Ваше добро!

Попиштовани

У циљу благовременог и квалитетног завршетка припрема за предстојећу грејну сезону, а како би се остварио што већи прилив средстава неопходних за сервисирање обавеза и наставило нормално функционисање, ЈП за стамбене услуге и топлификацију је одлучило да се свим корисницима услуга који до 31. октобра 2011. године, изврше авансну уплату рачуна, на име грејања одобри попуст и то:

- Уплата 1 месеца авансно – попуст 10%.
- Уплата 3 месеца авансно – попуст 15%.
- Уплата 6 месеци авансно – попуст 20%.

За кориснике који имају уграђен калориметар:

- Куповина 1000 kWh – попуст 10%.
- Куповина 1500 kWh – попуст 15%.
- Куповина 2000 kWh и више – попуст 20%.

За све редовне платише и даље важи редован попуст од 5% за плаћање рачуна до 20-тог у месецу.

ЈП за стамбене услуге и топлификацију, за регулисање заосталих обавеза корисника према овом предузећу, и даље пружа следеће погодности:

1. Свим корисницима услуга централног грејања (физичким лицима) који у периоду од 01. августа до 31-ог октобра 2011. године једнократно измире укупно дуговање на име грејања и одржавања биће отписна камата у целости.

2. Корисницима услуга који нису у могућности да исплате главни дуг и камату у целости, Предузеће и даље пружа могућност потписивања Споразума о отплати дуга на већи број рата у зависности од висине дуга, уз отпис камате од 50 %.

3. Наменски бескаматни кредит преко АИК банке за плаћање обавеза грејања

корисници

Хронике села Смедеревског подунавља у Завичајном фонду Народне библиотеке Смедерево

Завичајни фонд Народне библиотеке Смедерево чини библиотечка грађа која се својим садржајем односи на подручје града Смедерева и његове околине, која је објављена или штампана на овој територији и чији су аутори рођењем или стваралаштвом и животоном везани за смедеревски крај.

Уређује: Драган Мрдаковић

Најстарији подаци

Посебну вредност у фонду има грађа о постанку и развоју данашњих насеља, пореклу становништва, обичајима. Најстарије податке о нашим селима проналазимо у географским, историјским и етнографским радовима о ширим областима као што су Смедеревско подунавље и Шумадија. Боривоје М. Дробњаковић (Крагујевац, 1890 – Београд, 1961), један од највећих српских етнолога, испитивао је у првим деценијама XX века, у оквиру пројекта Српске краљевске академије, *Смедеревско Подунавље и Јасеницу*. Резултати Дробњаковићевих антропогеографских испитивања, објављени су 1925. године, у зборнику „Насеља и по-

рекло становништва. Књига 19“. Сва насеља описана у овом раду, према тадашњој административној подели, припадала су Подунавској области, а срезovima: подунавском, јасеничком, грочанском и орашком. Дробњаковић описује област, њене физичке особине – земљиште, хидрографске прилике, привреду и саобраћај, али и сама насеља, типове градње, разнолико становништво, порекло породица.

Стварање јасне научне слике

Поред ове студије, незаобилазно штиво за све истраживаче Смедеревског подунавља представља и публикација „Летописи општина Подунавске области“, објављена у Панчеву 1929. године. Податке о етнолошким и етнографским карактеристикама „србијанских општина“, систематизовао је Боривоје М. Дробњаковић, тада директор Етнографског музеја у Београду, а општине банатског дела Области описао је Феликс Милекер, кустос и библиотекар Градске библиотеке у Вршцу. Полазећи од чињенице да наше село није довољно проучено, ради бољег упознавања прилика у селима, варошицама и градовима, Обласни одбор Подунавске области наредио је свим општинама да напишу Летопис. На основу тога али и на основу својих личних истраживања, Дробњаковић је израдио, према речима Владимира Маргана, „јасну научну слику сваке поједине општине србијанског дела Подунавске области“.

Сачувана казивања и памћења

Проучавањем изворне грађе и постојеће литературе али и прикупљањем и бележењем усмених казивања мештана, настају прве хронике села. Кроз приказ богате историје, хронике обрађују живот и обичаје села, затим развој привреде, школства и културе. Пољопривреда, као главна привредна делатност, дуга традиција задругарства, стари занати – незаобилазне су теме ових монографија. Бавећи се пореклом и структуром становништва, аутори најчешће дају и родослове старих породица и описе појединих значајних личности.

Хронике села обрађују сва питања везана за живот села у прошлости и представљају целовито историјско-географско и етнографско дело. Посебну вредност имају подаци које су аутори сами прикупљали и бележили годинама. У хроникама су представљене и знаменитости села: црква, археолошка налазишта, јавни објекти, манифестације.

Изложба

О значају ових монографија за социолошка, демографска и етнолошка проучавања српског народа сведочи чињеница да је на иницијативу Одбора за проучавање села Српске академије наука и уметности, 1989. године, формирана Библиотека „Хроника села“. Председник Одбора, академик Радомир Лукић (Милошевац, 1914 – Београд, 1999) окупио је велики број сарадника на пројекту писања хроника села, како би се сачувала од заборавља вредна документа и аутентична сведочења људи, али и наставила даља истраживања.

Хронике села из фонда Завичајног одељења Народне библиотеке Смедерево, писане на основу доступне литературе, изворне грађе и чињеница које су аутори сами прикупљали, представљене су на изложби „Хроника Смедеревског подунавља“, приређеној у оквиру традиционалне туристичко-привредне манифестације „Смедеревска јесен“. Изложбу прати штампани каталог који ће

ДЕСЕТ НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

Ивана Кузмановић: *Од када сам се заволела волим*; Лагуна, Београд 2008. године

Весна Дедић-Милојевић: *Заувек у срцу*, Лагуна, Београд, 2010.

Емир Кустирица: *Смрт је непровјерена гласина*, Новости, Београд, 2010.

Јелена Бачић Алимпић: *Рингишпил*, Лагуна, Београд, 2010.

Вилијем Пол Јанг: *Колиба*, Лагуна, Београд, 2009.

Марио Варгас Љоса: *Авантуре неваљале девојчице*, Лагуна, Београд, 2008.

Stephenie Meyer: *The Twilight Saga*, Atom, London, 2009.

Sophie Kinsella: *Mini shopaholic*, Bantam Press, London, 2010.

Виолета Бабић: *Књига за сваку девојчицу*, Креативни центар, Београд, 2010.

Вивијан Френч: *Принцеза Алиса и чаробно огледало*, Лагуна, Београд, 2009.

ову врсту грађе учинити приступачном ширем кругу корисника – ученицима, студентима, научним радницима, и заинтересовати их, можда, за нека нова истраживања и писање нових хроника.

Драјана Илић

"JOKA LUX" DOO

PREDUZEĆE ZA SPOLJNU I
UNUTRAŠNJU TRGOVINU

jokalux@sezampro.rs; www.jokalux.co.rs

SMEDEREVO, Petrijevska 10; Tel ++381 26 641 080; Fax ++381 26 641 081

Knez Mihajlova 46; Tel ++381 26 230 145

БЕОГРАД, Dalmatinska 103; Tel ++381 11 27 80 172

DISTRIBUTER: Tel ++381 62 82 27 267

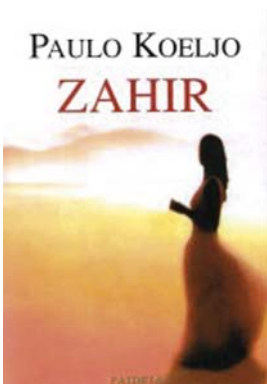
CORIDOR^{d.o.o.}

ekskluzivni nameštaj *Candy*

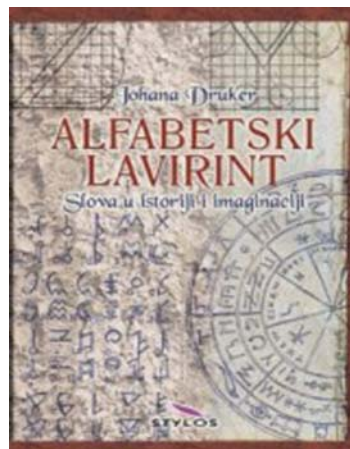
Пауло Коелњо
ЗАХИР

„Естер пита зашто су људи тужни. Просто и једноставно. Робови су своје личне приче. Сви верују да је циљ нашег живота да пратимо одређени план. Нико се не пита да ли је тај план његов, или му га је неко други зацртао. Гомилају искуства, успомене, ствари, туђе идеје, а то је више него што могу да поднесу. И зато заборављају своје снове.“ Однос Среће и Несреће у једином Животу. Где је почетак Среће? У крају Несреће, или је Срећа општа илузија? Ако нас наша Свест упорно засипа знацима да нам недостатак храбрости да следимо сопствене Снове може пружити само осећај бесмисла, зашто онда, ушушкани у лажно осећање сигурности, не искорачимо из Себе, бивајући оно што јесмо, а не сопствена карикатура? Смисао Живота је Љубав, у свим њеним облицима и са свим њеним лицима. Мудријашки се подсмева нашој убеђености да ми знамо шта је и ко је Она! „Љубав је дивља снага. Кад покушавамо да је укротимо, она нас уништава. Кад покушавамо да је заточимо, она нас заробљава. Кад покушавамо да је разумемо, остајемо изгубљени и збуњени. Та снага постоји на овој Земљи да би нам пружила радост, да би нас приближила Богу и нашим ближњима.“ Када Естер нестане из пищевог живота, све оно што је она њему значила, исијавала, одбацивала и давала, постаје моћни Захир. Снажно Тело са искреном Душом. Чаробни Свет који он сања живећи у свету проблематичне Стварности. Она постаје Сан који стрпљиво чека да га он сам оствари. Без њене помоћи. Шта више желети до саме спознаје да сте прихватили своју Судбину, сада, и Себе у њој? „Увек треба знати када је неком раздобљу дошао крај. Заокружити циклусе, затворити врата, довршити поглавља – име није важно, важно је да препустимо прошлости животне тренутке који су већ минули.“ Ако не можемо да путујемо телесно, путујемо духовно, јер „стајањем у месту“ ми смо оно што нас други приморавају да будемо. Сопствене просторе треба ослобађати, своје границе амбициозно померати. Зато, пре него се путујући сретнете са било киме, сретните се прво са Собом. Сами.

Јохана Друкер
АЛФАБЕТСКИ ЛАВИРИНТ

Просути знакови. По зидовима пећина и глиненим плочама. На пергаменту. По модерном белом папиру и папиру свих боја. Слова. Низови речи. Сплетови реченица. Сакупљени дају значења. Смисао. Животу и свему у њему. Инспирација су за уметничка сањарења, фантазије и имагинације. Авторка књиге, Јохана Друкер, са прве степенице алфабетског писма и његовог мистицизма, полако се пење до данашње авангардне типографије. „Са проналаском слова одмах започеше и машиније човековог срца. Лаж и грешка нарасташе свакодневно. Али, са друге стране, односи живота беху одређени, а закони утврђени.“ У богатој ризници графика и цртежа, враћа нас у време Платона, старог Рима, раног хришћанства, ренесансног хуманизма, на осамнаести и деветнаести век. Посебно је интересантан мистични значај слова у кавали и алхемији, чија загонетност ни до данас није апсолутно разрешена. Тајанственост слова, кроз разнолике облике, необичност линија, комбиновање различитих стилова, само наглашава колико су слова као вид људске комуникације апсолутно неопходна. Слова не умиру. Она су вечна. Колико год да су стара, она нам увек нешто говоре, указују, објашњавају. Њима су писане најлепше бајке. Дивна љубавна писма без њих никада не би била написана. Песничке ризнице без стихова тканим словима, биле би суморно празне. Слова нас подучавају, оплењују, освешћују. Она су визуелна форма наших мисли и осећања. Не заборавите то. Слободно их користите у неограниченим количинама! Јер, „као што је творац алфавета насликао кућу и врата, тако је природно он свој ум окренуо ка прозору и огради.“ И, наравно, баш ради ових сазнања, следите слоган овог Водича, где год да сте, исписан негде, на подсетник табели, можда изгравиран на Души, или као screensaver на свом рачунару: „Ко жели да чита, увек ће књигу наћи.“ Уживајте читајући, а онда у лавиринту слова, измислите своја сопствена!

Мирослав Антић
ПЛАВИ ЧУПЕРАК

„Кад употребим реч дете, покушавам да јој дам достојанство једне огромне безазлености, која је, тако бар мислим, највећа светлост у људима.“

Данас је најмање безазлености у нама. Данас људи несмотрено газе преко највећих вредности у Животу, тако лако, као да ће имати времена на претек да исправе све неправде које су једни другима учинили. А време ни на шта, нити на кога чека, то је сваком паметном човеку јасно. Зато се браните од свакодневне суровости свим лепим и племенитим што имате у Себи и око себе. Јер, „Овај огромни Живот препун је као саће, и све те бувице среће и сумњи, и слутњи и снова - армија нежности цела, моли нас да им сваком по једно зрно Срца ћушнемо кришом под крило.“ Може Вам се учинити немогућим, али није тешко у Души остати дете. Учите од својих малишана урођену им вештину Љубави. „Нема на свету две исте среде, два иста уторка, два иста петка. Све нове љубави друкчије вреде. Живи се сваки пут из почетка. Живи се да се никад не пада. Да будеш снажнији после олује. И да се у твом срцу већ сада 100 златних звезда унапред чује.“ Препознајте у њима све своје деће несташлуке, и не грдите их, поштујте њихово време одрастања, ту лепоту коју не смете да спутава. Придружите им се, и измишљајте и даље своје бескрајне свемире, пуштајте у небо своје шарене змајеве, створите сопствени заљубљени Свет. Зар сте заборавили како се најискреније, безусловно и дубоко воли? Па, како се то беше ради? Једноставно, овако: „Измешаш роткве и ромбоиде. Измешаш нокте и пирамиде. Измешаш лептире и градове. И спортове и ручне радове. И тропско биље. И старе Грке. И лепо не знаш шта ћеш од муке.“ Сви смо ми некада крилати били, само смо заборавили. И знали смо да одлетимо до огромног Сунца, додирнемо чисто, плаво Небо, одморимо се на јастучастим облацима, а у повратку уштинемо за леђа Дунав. И, немојте ми рећи да никада то нисте урадили?! Није лепо да лажете. Порашће Вам нос!

Прејоручује: Сања Ж. Недељковић

Земља контраста, великих и малих авантура: Тунис

Иако на први поглед можда не делује иако, односи између Туниса и Србије имају дуу историју. Смедеревци су у оној њужнијој.

Пише: Александра Бојановић

Република Тунис покрива 163.610 км² што је чини патуљком у поређењу са њеним афричким суседима. У односу на њих се још по нечему разликује – земља је плоднија (иако 40% покрива пустиња) а држава либералнија. Тунис је прва медитеранска земља која је потписала споразум о слободној трговини с [Европском унијом](#), а годишње га посете милиони туриста. Тај тренд „прве по свему“ се наставио и ове године када је у овој земљи почело оно што аналитичари сада називају „новим пролећем народа“. А оно и даље траје. Ипак, живети се мора! Зато у тексту који следи неће више бити заморних података и статистике, као ни политике. Ако решите да кренете у посету овој земљи, ово су чињенице које би требало да знате, а које нећете све наћи у туристичким водичима.

Људи, ах људи

У Тунису махом живе Арапи. Тргује се по улицама и сокацима, а продавци као да су изашли из приче о Аладину. Зато будите спремни да вас вуку за рукав, нуткају робом и додају за вама где год да кренете. Ако сте женско и идете у женском друштву навикните се на помисао да нигде нећете проћи неопажено, да ће се за вама окретати и да ће вам на сваком ћошку прилазити и питати да ли имате дечка из Туниса, јер се остали не рачунају. Ако још имате и плаве очи или плаву косу, или, не дај Боже, комбинацију ова два, може вам се догодити да за вас понуде пет-десет камила и да се при том не шале. Ово се, истина, неће много променити ни ако сте у мушком друштву, с тим што онда камиле могу директно да понуде мушкој особи до вас, али ће се тада углавном ограничити на додавање или нуђење робе „по специјалној цени за прелепу девојку“.

Чувајте се џепароша и лопова! Иако ће вам рећи да их нема више него у сваком туристичком месту, ипак припазите на то где и како остављате ствари док сте на плажи или у вечерњем проводу.

Свуда је могуће ценкати се, а ако вам њихово удварање не смета или годи, на шарм и кокетирање, до границе коју ћете морати сами да поставите, можете да постигнете и заиста добре цене и да се из Туниса вратите са кофером пуним нових ствари и бројева телефона ваших нових „пријатеља“.

Тунис је најлибералнија исламска земља. Прва је држава арапског света која се прогласила секуларном и укинула обавезу покривања женског лица. Ипак, и даље много тога зависи од породице, па није редак случај да се на плажама једна поред друге виде арапкиње од којих је једна у бикинију, а друга се купа потпуно обучена. Слично, иако је број жена које самостално зарађују велики, њих ћете ретко видети по кафићима и ресторанима.

Ал'се некад бобро јело

Сваку помисао о свињском месу најбоље је оставити на аеродрому у Београду и припремити се за доста експериментисања, зачињених јела и веома слатких колача. Све се припрема на маслиновом уљу (у Тунису на једног становника долази пет стабала маслина). Једе се овчије, говеђе и камиље (!) месо са доста зачина, али веома мало соли. Ипак, ако сте већ тамо, испробајте све. Тако, било би глупо да се оданде вратите, а да не пробате пустињске смокве или плодове кактуса, само, нека вам неко, на пример, продавац објасни како да их правилно исечете, а да се не избодете. Ко стигне до Сахаре, требало би обавезно да проба и урме, или како их тамошњи продавци рекламирају „пустињске вијагре“.

Веома је специфична и кухиња Бербера, староседелаца афричког континента, па је обавезно пробати кус-кус и брик, њихова традиционална јела.

Тунис је једина исламска земља у којој је алкохол легализован. То значи да се он може купити, али пре свега у продавницама и ресторанима хотела, и тек у понеком маркету. У граду Сусу, на пример, алкохол је могуће купити у само једној продавници у целом граду. Вина из Туниса сматрају се веома квалитетним, а производе се и пиво. Уз ово, и чињеница да није забрањено пити, јасно је зашто велики број људи из других исламских земаља, пре свега из суседних Алжира и Либије, долази на одмор у Тунис.

Ипак, пазите да не покварите стомак. Воду из чесми немојте пробати ни у случају да вам живот од тога зависи, јер то може да вам веома поквари одмор.

Дуго топло лето

У Тунису је преко целе године лето! Осцилације температуре су веома мале, кише ретке, па туристичка сезона траје преко целе године. Дуге, пешчане плаже, плаво, и веома слано, море и панораме од којих заостаје дах изгледају као призори са разгледница. Преко целе године дува ветар који чини да се и по највећем сунцу на плажама врућина не осећа, па је све време веома пријатно. Ипак, ако имате светао тен будите на опрезу, јер вас ово може заварати! Иако се то можда тако не чини, сунце је веома јако и лако се може десити да изгорите. Велики заштитни фактор би ипак, требало да реши овај проблем.

Од Камиље главе до Ратова звезда

Ако сте од оних који одмор воле да искористе да би видели нешто ново, онда се свакако морате упутити у Сахару. Од обале до ње пут је далек, али ћете се зато теренским џиповима возити преко дина и непрегледног просторства песка, а један део пута ћете прећи и јашући камиле, као у правом пустињском каравану. Уз пут могу да се виде и џамија у Керуану која је четврто светско место Муслимана, Шот ел Џерид – исушено језеро које је данас непрегледна равница соли, и куће под земљом у којима и данас живе Бербери. Неизбежна је и фатамогрена... Колико да вас подсети да се налазите у највећој топлој пустињи на Земљи.

Ако сте филмофил, на путу по Сахари можете да посетите кулисе Ратова звезда, а недалеко одатле је и чувена Камиља глава – стена коју је прославио филм Енглески пацијент. Ако свратите у Ел Џем можете и да се снимате у тамницама колосеума у коме је сниман Гладијатор. Да је Тунис инспиративан за снимање филмова говори и чињеница да је и екипа једног српског филма стигла тамо – реч је о филму Сабирни центар.

За оне романтичнице, далеко од пустиње налази се Сиди Бу Саид, плаво-бело село на узвишењу одакле се пружа бајковит поглед на заливе и непрегледну пучину. Недалеко одатле су и остаци чувене Картагине. Од ње, истина, и није баш много остало пошто су Римљани послушали сенатора Марка Порција Катона Старијег, који је сваки свој говор у Сенату, ма о чему да је говорио, завршавао реченицом: „То се осталог тиче, сматрам да Картагину треба разорити“. И не само да су је разорили, Сципион Африканац је наредио да се земља поспе сољу како на њој ништа не би више рађало!

Ипак, можете да се фотографисате у ономе што је од ове некада моћне античке државе остало, и уз пут видите резиденцију бившег председника Туниса, подигнуту баш на овом историјском локалитету.

Српско-тунижанске везе

Иако на први поглед можда не делује тако, односи између Туниса и Србије имају дугу историју. Мало је познато, али после повлачења преко Албаније за време Првог светског рата део срп-

Колосеум у Ел Џему

ске војске превезен је на опоравак у Тунис. Убрзо је процењено да је ова локација сувише далеко од родне Србије, па је транспорт настављен на Крф. Тек, у граду Бизерта, на обали Средоземног мора, остало је гробље српских војника, међу којима је било и Смедереваца, и спомен плоча која о овој причи сведочи.

Када је 1957. Тунис прогласио независност од Француске, Југославија је била прва држава у свету која га је признала као суверену државу. Обе државе биле су чланице Неврстаних, а једна од главних улица у престоници Тунису, одмах поред авеније Хабиб Бургиба, и данас носи назив Југословенска. Слично, у граду Сусу постоји булевар Јосипа Броза Тита, у знак сећања на помоћ коју је Југославија упутила овом граду после катастрофалне поплаве.

Због свега овога Срби су у Тунису радо виђени гости.

О Србији се доста зна, а не би требало ни да вас зачуди ако по који продавац са вама и проговори по неколико речи на српском. Све у знак пријатељства и постизање „посебне цене“ само зато што сте из Србије.

А по повратку ...

Како ћете памтити боравак у Тунису зависи од вас. Можете да упамтите насртљиве продавце и улучне лопове, бескрајна ценкања и храну која вам баш и није била по вољи. Или памтите дивне пешчане плаже, плаво море и шуме маслина. Неко ће се сетити и Сахаре и тога како да замало падне док је јахао камилу и у исто време покушавао да фотографише фатаморгану (знам, знам да је то немогуће, али деловало је као тако добра идеја!).

Тек, Тунис је замља која вас неће оставити равнодушним – још увек помало дивља и егзотична, а толико различита од онога што вас чека код куће. Земља контраста, великих и малих авантура. Па, свиделе вам се оне или не.

Još jedna šansa da uhvatite sajamski popust!

Slike vozila su uopšten prikaz

Uz njih možete da stignete, postignete i prestigete.

Ali, prvo ih uhvatite po najpovoljnijim produženim sajamskim uslovima:

- Caddy GP Furgon sada uz **popust od 5%** i Caddy GP Kombi sa **9% popusta** za keš
- Transporter GP, sada uz **popust od preko 3.500€** za keš
- Crafter, sada uz poseban **popust od čak 5.000€** za keš

Za sva tri modela važi i dodatnih **5% popusta** za kupovinu preko Porsche Mobility!

Ovlašćeni diler Volkswagen vozila:

Autocentar NR

Ljubičevska-naselje bb, Požarevac
Tel. 012/515 245, 515 247
www.vw-autocentarnr.rs

Privredna vozila

Jesen...

BEČ 4 DANA	SMEŠTAJ + BUS	85 EUR
ISTANBUL 6 DANA	SMEŠTAJ + BUS	155 EUR
VENECIJA 4 DANA	SMEŠTAJ + BUS	79 EUR
BUDIMPEŠTA 4 DANA	SMEŠTAJ + BUS	79 EUR
PRAG 5 DANA	SMEŠTAJ + BUS	105 EUR

**DIREKTNA REZERVACIJA
I ŠTAMPANJE AVIO KARATA
PO PROMOTIVNIM CENAMA**

kontakt: 026/645-820 026/645-821
eldorado@sohosistem.net
www.eldorado.rs

Др Декси

Ју...! Откуд ви? У ствари, кад мало боље размислим – откуд и ја? Нисмо се читали од априлилилила, мислило се да више и нећемо, кад – ево. И срећа да је тако. Толико ме је сврбео језик да не-коме испричам шта ми се дешавало, ма... Хтео сам да полудим. Чешао сам га сла-доледом, чоколадом, љутим бонбонама... Ништа није помогло.

На срећу, ту сте ви. Зато – одмах по-чињем.

Прво ћу вам причати о једном Гојку Михајловићу.

Тај Гојко је једно обично дете, као и ве-ћина деце из мог комшилука коју сам сре-тао сваког дана. И, као и свако дете, и он је имао своју муку. Шта год да пита, шта год да пожели или предложи, говорили су му: „Ма, ти си још мали!“ Хајде, одрасле и да разуме, они се праве важни што су ве-лики као да су то сопственим трудом по-стигли. Од њих се ништа друго и не може очекивати. Али, изгледа да се и његовим другарима допало да га тако задирују, па – кад год се нешто играју, Гојка ставе на за-чеље: „Ти си мали!“ – кажу му. Или, када се деле за неку игру, Гојка увек оставе за крај, нико га не бира већ чекају коме ће да припадне... И све тако, нимало другарски, па је и сам несрећни Гојко почео да мисли како је он неко неважан, неко ко ништа не вреди. „Испада, докторе“ – рекао ми је када је дошао у ординацију – „да ја нисам дете него неки малецни кусур од детета, да ништа не вредим! Као нека ситница“.

Саслушам га ја, па гурнем руку у џеп, и – хоп! Извадим овај рецепт:

Не мораш да бринеш бригу
кад ти кажу да си ситан,
јер је свако у животу

због нечега врло битан.
Свако има нешто своје
што га врло важним чини,
потруди се, упознај га,
може бити другар фини!

После три-четири дана, неко на вра-та: Куц, куц! Гојко! Улази у ординацију, али мора да савије главу да не удари у пла-фон, толики је. Мислим, није толико пора-стао стварно него у себи. Схватио је ко-лико вреди па је дошао да ми се захвали.

А сада ћу вам испричати о једном Да-нету Ђурићу.

Тај Дане се, у ствари, звао Слободан, али су га сви звали Дане. И сви су мисли-ли да је то само његово скраћено име, али – није. Прави разлог био је тај што Дане уопште није волео да прича. На све је од-говарао само са ДА или НЕ. И тако је по-стао Дане. Али, нисам о томе хтео да вам причам. Тај Дане је био много брижан де-чак. Игра се, на пример, са другарима и види да је неко тужан па се и сам одмах растужи. Или, види да је неко забринут, а он му се одмах придружи и брине зајед-но са њим. Тај неко брине своју бригу, а Дане брине јер тај неко брине. И, да ви-дите чуда – помагало је. Када неко бри-не са вама, осетите да нисте сами. Када је неко тужан јер сте и ви тужни, одмах и вама буде лакше. То, када у себи осе-тите да вам је нешто а не знате шта, исто је као нека болест, само друкчије. Не кашљете, немате температуру, не боли вас ништа, али нешто није у реду. А такву бо-лест је Дане лечио својом пажњом. Нема ту много приче ни неких посебних лекова, једноставно знате да је уз вас, неко ко вам је прави другар, и одмах вам буде лакше. Прво сам мислио да Данета препишује као лек, али нисам знао како, мислим... Не мо-жеш да препишеш дете... Онда сам сми-слио овај рецепт за све којима је нечија па-жња потребна:

Свака болест може лако
и на време да се спречи,
ко научи да се пази,
он не мора да се лечи!
Није свака болест таква,
за сирупе и таблете,
често пажња боље лечи,
рећи ће вам свако дете.

Преписао сам га већ једанаест пута, и увек је испало добро.

А сада да вам причам о једном Момчи-лу Анђелковићу.

Пише ми тај Момчило, и каже овако: „Докторе, имам два проблема: Први – јер се зовем на старински начин, онако како се нико не зове – Момчило, и други – дешава му се да се ноћу, док спавам, упи-шким у кревету. Шта да радим, полудећу?“ Први проблем сам одмах решио: догово-рили смо се да га уместо Момчило сви зову Моки. Личило је на смоки, али само личило, а знало се ко је: Момчило – Моки! Са другим проблем је ишло мало теже. Пишћење у кревету је баш незгодна нево-

otvoreno

Dr
Dexy

ља. Може да се деси јер сте пре спавања пили пуно сока, или јели лубеницу а нисте уместо у кревет прво отишли у ве-це, али сам из Мокијевог писма схватио да ништа од тога није радио, иначе би написао. Зато сам му препоручио да поразговара са ма-мом и татом. Они ће га одвести код једног мог колеге лекара баш за такве проблеме. То је најбоље. Тај мој колега се баш-баш разуме у невоље због којих се деца ноћу упишке у сну. Ја се донекле разумем, не знам баш-баш све као он, али имам један користан рецепт за почетак лечења. То сам и Мокију послао:

Пишћење се у кревету,
једна стара мудрост каже,
стрпљиво и дуго лечи,
ту ти грдња не помаже!
Та невоља није смешна,
па је ова мудрост важна:
довоља је сама мука -
ем бламажа, и још - влажна.

После, од прилике, месец дана сти-же ми писмо. Стиже писмо, али – мо-кро. И поштар се чуди, помислио је да ми неко шаље златну рибицу са све акваријумом, па се разгунђао како се такве ствари шаљу у пакету, али то није важно. Отво-рим ја то мокро писмо и видим од кога је. Од Мокија. Пише: „Докторе, хвала да Вам до неба! Решили сте ми два проблема, сада сам као нов. Примите моју захвал-ност, и ако Вама некада нешто затреба, само ми јавите, учинићу све за Вас. Зау-век захвалан – Моки! ПС: Немојте да вас збуни што је ово писмо мокро. То није од ОНОГА, то су моје сузе радоснице! Хвала вам још једном“.

Ето! Ух, што ми је било мило...! Сачу-вао сам писмо. Држим га у... Немојте да се смејете – држим га у тегли, да ми се не осуши.

Јао, кад рекох – осуши! Пустио сам воду да напуним каду, и заборавио на њу колико сам се распричао. Мора да је у ку-патилу поплава.

Бришем да бришем!

Ваши доктор Декси

Почела је нова школска година

*Поново сејинембар и поново појосећање на обавезе
према нашој деци!*

Пише: Слободанка Радосављевић

На почетку - толерантност

Велики искорак и промена у животу детета и родитеља у непознати свет изван свог окружења, изван породице и породичног дома, представља полазак у школу, а и почетак сваке нове школске године.

Сваки родитељ и свако дете се припрема и за нову ситуацију и сналази у њој на себи својствен начин. Како детету, тако су и родитељу потребни разумевање и подршка свих чланова породице. Деца школу схватају озбиљно и тако се већина деце и понаша. Све оно што зна да не треба да ради у школи, дете често ради код куће.

У овом случају су неопходни стрпљење и максимална толерантност, као и ненаметљиво усмеравање на обавезе. Обазривост је потребна ради осећања сигурности у новонасталој ситуацији прилагођавања на нове обавезе. За овај одговоран и одважан посао потребно је да се максимално наоружате стрпљењем.

Како да се дете сконцентрише?

Ако приметите да ваше дете прави случајне, ненамерне грешке приликом израде домаћих задатака, врти се, гладно је, не слуша шта говорите, значи да има проблем да се сконцентрише на оно што треба да уради, и ви то региструјете као утицај дешавања споља што дете више привлачи. Тада треба да покушате да елиминисте спољње факторе који му одвлаче пажњу, пре свега бољом организацијом и смењивањем рада и одмора. Неки пут треба допустити да се дете прво мало игра па, уз договор, да после настави да ради задатке.

Игра пре свега

Не терајте дете да дуго седи за радним столом и књигом јер нећете постићи циљ. Насупрот – имаћете супротан ефекат са нервозом. За децу млађег школског узраста, па и старију, важно је да на време иду у кревет на спавање. Спавањем не само да се дете одмара већ и припрема мозак за већу могућност меморије.

Расположење детета

Како је дете расположено зависи од много фактора, као на пример: начин на који му саопштавате да мора нешто да уради, висина и боја тона којим говорите, израз лица, ваше тренутно расположење, и друго. Наређивачки тон никоме не прија, па немојте да тако поступате ни са својим дететом јер ће оно то схватити као да га кажњавате. Дете је личност и тако и треба да га схватимо и прихватимо. Треба да поштујемо дететову личност! Покушајте да се са осмехом и благим тоном обратите детету. Похвалите га кад вас послуша и уради оно што сте од њега захтевали.

Шта ваше дете једе?

Да би се дете правилно развијало и расло, потребно је да једе храну богату витаминима и минералима. Исхрана која је богата воћем и поврћем има позитиван утицај на памћење и концентрацију детета. Коефицијент интелигенције може да се повећа ако дете уноси здраву храну јер исхрана која је богата минералима и витаминима добро утиче на његов мозак.

Радни кутак

Пре септембра, са дететом у договору, поштујући неке његове идеје, позабавите се тиме како изгледа његов радни простор.

Потрудите се да створите атмосферу у којој ће детету бити лепо и пријатно. Ево неких идеја:

Остатком комада тапета у боји можете да учините зид изнад радног стола привлачним;

Топли тонови и ведре боје у простору које чине јединствену целину, веома су важни као подстицај за успешан рад и решавање задатака;

По могућству, настојте да соба вашег детета буде светла, да детету светлост пада са леве (ако пише десном) или са десне (ако пише левом руком). Светла и осунчана соба са ведрим бојама ствара позитивну атмосферу и дете има вољу да учи.

Од старих фармерки заједно направите џепове за деље ситне играчке;

Обојите чивилук и унесите у његову собу, унесите ормар са доста фијока или полица;

Када све то урадите од детета с правом можете да захтевате ред у радној соби.

На крају

Усадите детету навику да увек седе у исто време и на исто место да учи. Тиме ћете му обезбедити услове за рад и показати како га поштујете, као и да поштујете његов простор.

ALTO D.O.O.
AUTO DELOVI

UL. SRPSKIH SOVJETA 3
11300 SMEDEREVO
Tel.: 026/ 617 539; 617 833

Семе које одлаже старење

Лековитија и хранљива вредности грожђа човечанству је познатија већ хиљадама година. Египћани су га користили још пре 6000 година, а грчки филозофи су га славили и описивали као заиста посебно њименију биљку.

Пише: Верица Алексић

Читав Медитеран, заправо, представља колевку, али и цивилизацијски производ винске културе, племенитије од свих других. Европљани су у освит цивилизације знали да справљају лекове од плодова лозе којима су лечили обољења очију и коже. Листови лозе су се користили за заустављање крви, против упала, за ублажавање болова, против хемороида.... Незрело грожђе се користило за лечење болести грла, а суво грожђе је цењено као средство против констипације и за ублажавање жеђи. Слатки, зрели, свежи плодови служили су као лек против готово свих тешких болести, укључујући канцер, колеру, болести јетре и бубрега, мучнину, инфекције ока, коже и многе друге.

Врсте грожђа које немају семе временом су постале врло цењене, јер су се лакше сушиле, складиштиле и продавале, али је наука доказала да се управо у семену грожђа крију многе корисне твари.

Антиоксидант

Између осталих повољних ефеката на организам, истиче се интензивно антиоксидантно деловање семена грожђа. Најновија истраживања показала су да је екстракт семена грожђа повећао ниво антиоксиданата у крви. Антиоксиданти су супстанце које уништавају слободне радикале – опасна једињења одговорна за старење ћелијских мембрана и одумирање ћелија. Слободни радикали се природно налазе у телу, али токсини из околине, као што су ултраљубичасти зраци, радијација, смог, неки лекови и аерозагађења, повећавају количину ових, по здравље опасних, честица. Управо оне су, међутим, одговорне за развој бројних здравствених проблема, од канцера до срчаних обољења. Антиоксиданти пронађени у семену грожђа имају снагу да неутралишу слободне радикале и могу да смање и предупредне нека од оштећења која су изазвана дејством радикала. Познато је да грожђе, чија је лоза из области око Каспијског мора током векова премрежила готово све континенте, може бити бело, црно и црвено, или, како га у свету називају, зелено, црвено и љубичасто.

Шта крије семе грожђа

Иако се разликује не само по боји, него и по бројним сортама, свим врстама грожђа је заједничко то да су вечити извор витамина Е, флавоноида, линолне киселине, процијанидина (једињења танина, пикногенола и олигомеричних проантоцијанидина, тј. OPCs). Где се тачно налази ова ризница здравља? Она је скривена у најмањем, често одбациваном делу грожђаног зрна – у његовом семену. Ту је, заправо, најконцентрисанија, али присутна је и у pokožици, која се такође често олако одбацује. Да невоља буде већа, одбацивање pokožица и љуски се чак препоручује код неких дијета са грожђем! Процијанидини су такође присутни у свежем соку и природном вину од грожђа, али у много нижим концентрацијама. Ресвератрол је још једна врста врло здравих грожђаних компоненти која се налази претежно у љусци. У новије време ресвератрол је стекао огромну популарност као антиоксидантни додатак средствима за заштиту здравља.

Данас се у професионалној заштити здравља користе стандардизовани екстракти семена грожђа. Њихова намена је третирање читавог низа здравствених проблема који се односе на оштећења изазвана деловањем слободних радикала. Концентрат семена се користи и за регулисање шећера у крви, код срчаних

обољења различите етиологије и канцера. Бројне студије изведене у Америци, Енглеској и другим земљама недвосмислено потврђују позитивно деловање ових материја на наведене болести.

Срчана и васкуларна обољења

Флавоноиди откривени у црном и црвеном вину штите срце. Они су у стању да инхибирају оксидацију LDL („лошег“ холестерола). LDL оксидација доводи до отврђавања артерија, односно атеросклерозе. Студије су доказале и везу између флавоноида узетих у храни и смањења ризика од срчане капи и коронарних обољења срца.

Медитеранска дијета која се састоји од целог (интегралног) зрнелог житарица, свежих воћа и поврћа, рибе, девичанског маслиновог и, још боље, уља од грожђаног семена, уз редовну умерену употребу вина, показала је изванредне резултате на испитаницима – пацијентима који су преживели срчани напад. Од 423 испитаника, ризик од следећег напада се смањио за 50–70% код оних који су се придржавали ове дијете. Овде бисмо, такође, могли да поменемо појаву која се у науци назива **Француски парадокс**; наиме, срчана обољења су знатно ређа међу оним особама које живе у Америци и једу премасну храну, али имају навику да конзумирају мању количину вина дневно!

Иако се раније спекулисало да је дуг живот такозваних „умерених винопија“ можда изазван мањом количином алкохола која позитивно делује на крвне судове, данас је наука склонија идеји да су позитивне ефекте изазвали флавоноиди. Ако флавоноиди имају овако важну улогу у заштити срца, онда се концентрат семена грожђа нуди као алтернатива алкохолним пићима која имају много мрачних страна.

Постоји и трећи концепт, који заговара комбинацију алкохола и флавоноида. Контроверзан или не, овај концепт своје ингениозно решење има – у вину, и то посебно црвеном! (Ипак, треба знати да је дозвољена количина вина највише 2 чаше дневно, односно 20 г етанола на дан.) Тестови са животињама су, међутим, пока-

зали да исто такву заштиту од срчаних обољења пружа дуготрајна употреба уља од грожђаног семена. Штавише, ово уље се показало као непревазиђено у очувању васкуларног система, те се његова употреба може препоручити свима који имају проблеме са венском циркулацијом или варикозним доњим екстремитетима.

Употреба уља од грожђаног семена омогућује избегавање конзумирања алкохола у било којим количинама, што је важно у одређеним групама популације, као што су бивши зависници, хипертоничари (особе са високим крвним притиском), оболели од болести јетре, деца, труднице, возачи, радници на висинама и друге осетљиве групе.

Повишен ниво холестерола

Студија обављена на преко 40 испитаника са повишеним холестеролом потврдила је ефекат екстракта од семена грожђа као најзначајнији од свих осталих, посебно у редуковању „лошег“ холестерола. Новије студије извршене на групи такзованих тешких пушача старости од 50 и више година, доказале су евидентно снижавање нивоа „лошег“ холестерола. После терапије од по 75 mg екстракта грожђаног семена два пута дневно током 4 недеље, лош холестерол је знатно смањен. Аутори студије наглашавају да екстракт грожђаног семена може да спречи оксидацију холестерола и заустави даља оштећења кардио-васкуларног система код пушача.

Висок крвни притисак

Антиоксиданти, као што су семенке грожђа, помажу у заштити крвних судова од оштећења. Ова оштећења воде порасту ризика од срчаног удара. У неким од студија са животињама уље од грожђаног семена је редуковало крвни притисак. На реду су обимније студије са особама које пате од високог притиска које би још недвосмисленије потврдиле улогу уља и екстракта грожђаног семена у третирању овог, нажалост све чешћег, обољења.

Панкреатитис

У једној скорашњој студији урађеној на само три пацијента са хроничним панкреатитом (упалом панкреаса), уље и екстракт грожђаног семена који су били доступни у продаји значајно су смањили учесталост и интензитет болова у абдомену, пошто се класичним средствима није постизало задовољавајуће побољшање. Даља истраживања би требало да баце више светла на претпоставке које су научници изнели.

Остали симптоми

Стручњаци препоручују семе грожђа и производе са њим за читав низ циркулаторних поремећаја, између осталог и за варикозне вене и хроничну венску инсуфицијенцију. Уље или екстракт такође се препоручују код свих обољења везаних за оксидацију (оштећење ћелија изазвано деловањем слободних радикала): регулације нивоа шећера у крви, старачке макуларне дегенерације (поремећаја ока који може да води у слепило). Доказано је да коришћење екстракта семена грожђа смањује фотофобију (преосетљивост на светло) и поправља ноћни вид, што је код неких професија, попут возача или пилота, од највећег значаја. Семе се показало као врло корисно за ублажавање симптома астме и алергије, што потврђује неколико студија.

Иако постоји читав низ суплемената са екстрактом семена грожђа, препорука стручњака је да се, посебно у превентивне сврхе, користе његови природни извори – свежи плодови, заједно са кошчицама и љуском, као и изванредно здраво уље од грожђаног семена, које је од скора доступно и на нашем тржишту.

Напомена – упозорење: Пре него што почнете са коришћењем било ког биолошког стимуланса, разговарајте са својим лекаром или педијатром и затражите савет од њега. Самолечење, без лекарске контроле, може нашкодити вашем здрављу!

CLUB ADAGIO

Club Adagio nalazi se u najlepšem delu grada Smedereva, na samoj obali Dunava. Club Adagio je otvoren još davne 1989. godine i ove 2011. godine, kada slavimo 22 godine uspešnog rada, možemo da se pohvalimo da imamo bogatu tradiciju još kao picerija Adagio, preko restorana, malog kluba i sada već ozbiljnog, modernog kluba koji zauzima vodeće mesto u gradu i postavlja nove standarde clubinga u Smederevu svojom uslugom i programima koje nudi kako u letnjoj tako i zimskoj sezoni, koje su po programskoj šemi totalno različite, što klubu daje mogućnost da radi tokom cele godine.

Letnja sezona:
U vrelim letnjim noćima otvorenog prostora kluba Adagio sa prelepim pogledom na Dunav naše goste do tačke usijanja prethodnih godina dovodili su najpoznatiji DJ-evi srpske scene: DJ Eye, DJ Acim, DJ Pookie, DJ Stole, DJ Kizami, Mc Pop, DJ Pont..., kao i bendovi: Bad Sindikat, OT band, Taboo band, Vostock band, Ex-Yu band, Nostradamus band i mnogi drugi....

Zimska sezona:
Za vrelu atmosferu u klubu Adagio u hladnim zimskim noćima bile su zadužene i mnoge zvezde srpske estrade: Šako Polumenta, Darko Radovanovic, Nikola Rokvić, Dzenan Lončarević, Danijela Vranić, Rada Manojlović, Bane Mojićević, Zlatko Vujić i mnogi drugi.
U istom ritmu nastavljamo i ove godine, specijalan program smo pripremili za naše posetioce povodom Smederevske jeseni već od ovog petka 9. septembra 2011. godine naše goste pozivamo na nezaboravan provod uz jedan od naših najboljih pop-rock bendova TABOO BEND iz Šapca!

Subota 10. septembar 2011. je rezervisana za najbolju žurku TDI SmS Party, DJ KIZAMI sa specijalnim gostima zadužen je za najbolji provod u našem gradu za Smederevsku jesen. Nedavno je Beograd proglašen za grad sa najboljim noćnim provodom u ovom delu Evrope, a mi u klubu Adagio se trudimo da ne zaostajemo sa ponudom u odnosu na glavni grad kako bi se Smederevci i turisti koji dolaze u naš grad i naš klub što bolje proveli i naravno ponovo došli. Pozdrav svim čitaocima i poziv da dođu vikendom i provere zašto je kod nas najbolji provod u gradu. Klub Adagio, Veslački klub, Smederevo. Sve informacije i rezervacije na telefon: 0641443829; 0654206155 ili na sajtu www.clubadagio.co.rs !!!

Стевин рецелъ, и још нешто

А у, синовац, стиожеш ко поручен! Заврћи рукави и ватај се за овај казан, побелео сам! Девет сати се горим, од јутрос ме заробило, а нико да наиђе. Ко да сам богињав! Ватај весло, а ја ћу да донесем причес... Е, да си ми жив и здрав! Ел ти се свиђа? Ко у филмови кад пију оно што у њега међу маслинку, само што је ово лепше, а и није маслинка, узни... А? Шта мислиш шта је? Грожђе! Ово ти је **грожђе у туршију**, а то ти данас нико не прави, зато и не знаш. Мешај, а ја ћу ти причам. Узнеш лепо бело грожђе, да му је пуче буде зрело и здраво, и свако пуче не кидаш него га исечеш са маказице и оставиш петелџицу да има оволицну. Милиметар! Ел видиш петелџицу? Е, тако насецкаш колко ти грожђе треба за добру теглу, ел колко тегле оћеш. Онда то лепо опереш, ал брзо, под чесму са ладну воду, па полако простреш на крпу и однесеш у сенку да се скроз осуши. Кад је суво од воде мећеш га у теглу. Напуниш је до врха, и онда поснеш са шећер, ставиш комадић цимет и мало корице од лимуна, ал само оно шуте танко исечеш ел оно бело оће да буде горко. То кад тако урадиш у теглу сипаш ракију. Најбоља је нека добра лозовача ел комовица, а може и нека друга добра ал је лозовача најбоља. Сипаш толко да ракија покрије грожђе за прст дебело, добро затвориш теглу и метеш у подрум ел на неко друго ладно и мрачно место. И заборавиш га док не дође ново грожђе, тек се тад износи и отвара. Ракија се пије, а грожђе је мези, ако ти га жена не упропасти па га мете у неку тарту ел воћну салату. Овако грожђе може да се чува колко оћеш, ал код мене не може. Ај, живео ми, сам те Бог посло данас! Ммм... А знаш шта је још лепо? **Фефероне с бело грожђе**! Ал само ако волиш љуто. За то узнеш два кила фефероне разне боје, два кила бело грожђе, смедеревку можеш ел неко друго само да је здраво, онда још два литра сирће, корен рена, бибер у зрно, две чаше воду и око сто педесет грама со. Е, онда прво направиш пресолац. Помешаш воду, сирће, со и бибер, и то прокуваш, да ври четири-пет минута, и склониш с ватре да се олади. Док се он лади, а ти испуцкаш фрожђе, ал му оставиш петелџице, не мораш да и сецкаш ко за туршију, и опереш. Опереш и фефероне и сваку са иглуцу бушнеш испод дршкице, па то метеш у теглу, мало ово, мало оно. Кад напуниш теглу прекрстиш одозго са ољуштеном и опраном реном. Ако се пресолац оладио сипаш га у теглу да буде старији од рена, и теглу добро затвориш. Зрело је да се је после месец дана, само,

кажем, ако волиш љуто... А, ел знаш шта ово кувам. Е, то ти је **рецелъ**! Како слатко! То ти је посланица, мед јој није равна, а све је природно. Ја га кувам овако, у казан и на дрва, а може и на шпорет, у велику шерпу. Ја ћу ти кажем колко ми шта треба за ово моје, а ти ако оћеш да правиш мање, изачунај колко ти треба. Ја узнем двајс кила шире. То сипам у казан, подложим и кувам, и то ти је најлакше. Шири се кува док се не уполовачи, а уполовачила се кад почне да пућка и прска. Е, тад почиње посло. Док се шири кувала ти си ољуштио дулек, онај суви и сладак што је добар да се пече, и исеко на коцке. То ти треба четири-пет кила. Узнеш и зелен парадајз исто толко, ал гледај да буду ситњи. И парадајз само опереш. Кад си то урадио а шири почела да пућка, убацујеш дулек и парадајз у казан. Мешаш, полагамо, ал стално, да не загори, и то тако куваш док она шири не буде ко мед. Тек је онда готово, а и ми смо готови. Склањај с ватре! Саћу ти сипам да побаш, заслужио си...! Узни! Пробај парадајз, пробај и дулек...! Ел слатко...! И боље него слатко! То ти је најбоља посланица. Нема ту ни шећер, ни конзерванси, ни ништа вештачко, само вино, дулек и парадајз, а види шта испадне! Једино му не ваља што се толко кува. Десет сати, еј! Ал, за рецелъ вреди да изгубиш дан.

ШКОЛА РАЧУНАРА И СТРАНИХ ЈЕЗИКА

ТПЦ "Данубиус", локал 207, Карађорђева 12, Смедерево
026/615-985; 069/889-3451, www.alfasoft.edu.rs

ПОСЛОВНА ИНФОРМАТИКА	Word, Excel, Visio, PowerPoint, Internet, Project, Access
МЕЂУНАРОДНИ ИНФОРМАТИЧКИ СЕРТИФИКАТ	ECDL Start, ECDL Core, ECDL Index
ПРОГРАМИРАЊЕ	Pascal, C#, SQL, C
МАТЕМАТИКА	За основце и средњошколце
РАЧУНАРСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ	AutoCAD 2D, AutoCAD 3D
СТРАНИ ЈЕЗИЦИ	енглески, немачки, француски, италијански, руски, шпански
ОСТАЛЕ УСЛУГЕ	Прекуцавање – семинарски, дипломски, матурски радови Штампање – колор и црно-бело Инсталација софтвера Тестирање и издавање сертификата Преводи – судски тумач Интернет Писање и слање CV-а

Смедеревски Прометеји

Припремање младих нараштаја за животи и изазове које он доноси није само обавеза породице, већ и њихових радника. Некима од њих био је – мисија.

Једна таква оригинална идеја, која је анимирала много младих људи, потекла је од Небојше Јовановића, популарног Небе, професора социологије у смедеревској Гимназији. Толеранција и дијалог су нешто што се може научити не само на његовим часовима већ и у секцији "Прометеј", у којој организује такмичење у вештини лепог говора и расправљања.

А почело је у време када то није било ни повољно, ни препоручливо. Овако га се професор Јовановић сећа:

„Такмичење је први пут организовано 1994. године. Знамо какво је било окружење, и локално и међународно деведесетих година. У таквим околностима, не баш наклоњеним слободи мишљења, са групом својих ученика дошао сам на идеју са организацијом такмичења у вештини лепог говора и расправљања. Теме су биле различите, али и провокативне: Да ли идемо погрешним путем, Разноликост је смисао живота, или Тито је био геније...“

Велики број смедеревских гимназијалаца је тих деведесетих имао доста либералне ставове за своје године. Многи од њих, уз помоћ и подршку свог професора, били су носиоци новог начина размишљања који је одударао од званичне државне политике.

„Одзив и интересовање ученика били су огромни већ на самом почетку. Ни сам нисам очекивао да ће се пријавити више од петнаест екипа. Од појединаца који су се истicali сећам се Давида Бижића, завршио је Музичку академију и сада је оперски певач, потом Хелену Милошевић која данас у Гимназији предаје шпански језик... То су били и многи Смедеревци који су, као гости, учествовали у такмичењу и тако дали изузетан допринос да се то утемељи у нашој школи.“

Награде најбољима су углавном ретке књиге које се односе на историју Смедерева, литература везана за говорништво или неку сличну тематику, а обезбеђују их донатори, поштоваоци ове мисије која је прерасла границе школе.

„Осим гимназијских, на такмичење се сада пријављују и екипе из осталих средњих школа. Дебате се одвијају по одређеној процедури. Сваки говорник има одређено време и улогу која му је на-

Поносан на своје Прометеје: Небојша Јовановић

мењена. Судије кажњавају оне говорнике који упадају једни другима у реч, који не поштују своје саговорнике. Ми тежимо у овим дискусијама да ученицима дисциплинујемо мишљење. Оно што ја знам је да ово такмичење помаже ученицима да се ослободе треће прилике јавног наступа, да граде и слободније износе своје мишљење. Није лако изаћи на сцену, илустровати и изнети своје тезе, саслушати противника и надговорити га снагом сопствених аргумената. Ако неко мисли да је у праву, то не значи да је једини у праву!“

Лоше је када имаш да кажеш нешто, а немаш коме. Још је лошије када имаш коме да кажеш, а немаш шта, рекао је један грчки мудрац. Било би лепо кад би се наши политичари, али и сви учесници у јавном животу, понашали попут генерација ученика професора Небојше Јовановић. А имају прилику да науче. Више од годину и по дана професор Јовановић у Центру за културу води Студио говорништва у коме се учи култура дијалога, уважавање различитости и како постати добар говорник

Ивица Ишић

Вујосевић КУЋА ЗЛАТА И САТОВА

Уз слоган „Лепши начин да измерите време“, октобра 2002 године породица Вујосевић је отворила прву специјализовану продавницу сатова Моменто свет сатова, у Смедереву као једини овлашћени продавац познатих брендова и јединствено место за све љубитеље сатова и оне који воле да прате модне трендове.

Крајем 2006. године када је отворена ексклузивна продавница „Вујосевић – кућа злата и сатова“ у Кнез Михајловој 1-3 понуда се додатно проширује за још неколико произвођача тако да данас код нас можете наћи увек највећи избор сатова Fossil, Festina, Esprit, Diesel, Casio, Just Cavalli, Roberto Cavalli, Cerruti, D&G и Tissot, као и накит украшен Swarovski кристалима аустријске куће Oliver Weber.

Али свакако, највећи понос наше понуде је ексклузиван златни накит као и највећи избор венчаних бурми.

Да Ваши најдрагоценији тренуци трају вечно!

Вујосевић - кућа злата и сатова • Кнез Михајлова 1-3, тел. 026/613-902

Златара Душан • ЗЦ Зелена пијаца, тел. 026/228-711

www.vujosevic.rs

Игра није само игра

Током скоро осам деценија постојања компаније ЛЕГО, он је први Балканац који је у њој запослен као дизајнер. И још Србин! И Смедеревац. Треба ли више разлога за овај разговор који ће бити помало неуодичајен? Дојавили смо се да му не персирам, збуњује га, истада као да га не познајем „од кило меса“.

Рођен сам пре 24 године у Смедереву, где сам рас'о и порас'о. Привилегија! Кад сам одлучио да сам порас'о, одмах по основној школи сам се пустио стотинак километра уз највољенији Дунав, до Новог Сада, где сам уписао и наредне четири године завршавао Средњу школу за дизајн, одсек дизајн ентеријера и индустријских производа. Годину после тога сам наставио путовања Дунавом узводно, сад пар стотина километра, до Беча, где сам уписао, илити наставио, Индустријски дизајн на Универзитету примењених Уметности. Четири године после стао сам на луди камен, добио сина и посао из снова. Сада живимо у Данској Бојана, Немања и ја, и наша два пса-другара, и пуно радно време смишљам и стварам ликове ЛЕГО света, од концепта до завршне производње. Прво за једно посебно, а после за осталу децу на свих седам континентата света. Осећај је ненормално добар!

– Откад је и због чега ЛЕГО у Твом животу?

Па, кроз цело моје детињство, тачније живот, провлачила се прича са цртањем, вајањем, састављањем и склепавањем, уопште стварањем свега и свачега што је

постојало а сада више не, или што не постоји и никад није, а "требало би". Знаш: змајеви, гусари, виле и мале сирене... Одвек сам био "geek" илити занесењак у најбољем могућем погледу, волео играчке и цртане филмове, књиге и видео игрице...

Прве ЛЕГО комплете коцкица смо бирали и ја добили још кад нисмо знали ништа друго осим да их губимо. С обзиром да смо били врло упорни клинци и успели скроз да их погубимо, и то баш пред оних пар веселих деведесетих и тоталног ембарга, за дуго времена сам био потпуно убеђен да друге више никад нећу добити јер их је тада у Србији било немогуће наћи. То им је у мојој глави подигло вредност до неизмеривих граница. Неколико дугих година касније дочекао сам да их ипак поново откријем, и хвала породици, а углавном тетци Биљи, наша колекција је врло брзо експлодирала а приче кренуле да се ређају к'о сарме! Интергалактички ратови гусара, витезова и чаробњака, каубојаца и индијанаца, канибала и конквистадора... Ма, лудина тотална, без граница, мислим...! Потпуно је тачан податак да шест обичних основних ЛЕГО коцки може да се искомбинује на преко 915 милијарди начина! А тек колико светова...! Остатак је историја, а ја их и даље комбинујем.

– А откад и како Ти у животу компаније ЛЕГО?

Превише случајно, ал' опет заслугом сваког од нас. Укратко, неколико недеља пред рођење Немање случајно сам видео оглас на нету да стара добра ЛЕГО фирма тражи нове дизајнере. Ја реко' – да пробам, Немања одлучио да окасни неколико недеља и да ми времена да на брзину склепам портфолио и пошаљем га буквално дан пре рока.

Тако ја уш'о у ужи круг, и после још пар сужавања добио позив и карту за Данску где се нас седморо одабраних такмичило у финалу за сталну позицију у дизајн тиму. Онда је, с обзиром да ја причам ову причу, све протекло на најбољи могући начин и ја заврших од августа прошле, тачније од јануара ове године, као пуноправни члан ЛЕГО дизајн тима.

И већ радим на неколико пројеката истовремено, креирам причу и ликове од најранијих концепта до завршне производње. Будући да сам поприлично свеж а процеси поприлично дуги, моји први сетови ће се појавити на полицама око Нове 2012. године, а ја сам тренутно већ дубоко у 2013-ој.

– Какав је ЛЕГО свет?

ЛЕГО свет и рад у њему је баш онакав какви су и производи које даје. Мото

компаније је "Only the best is good enough" или "Само најбоље је довољно добро", а тако поприлично и јесте на свим пољима, па, бар што се мене тиче. На пример, дрес-код не постоји, као ни званичан почетак и крај радног времена. Поверење међу запосленима је пуно, атмосфера фамилијарна и опуштена а окружење јединствено. На пример, у недостатку адреналина на састанак или ручак могу да одем тобоганом. Илити, једноставно започнемо рат гуменим мецима, што је део традиције и културе дизајн тима, сви имамо пиштоље-играчке у приправности и сви ће их се радо прихватити! Да све не би било савршено, многи дани су прошарани разним састанцима на којима има чак и оних са краватом, али је у принципу све једна велика озбиљна игра. Значење назива ЛЕГО је комбинација данских речи "leg godt" што значи "играј се добро", а то је оно што се пуном паром свакодневно и дешава, приватно и професионално.

– Да ли сте се навикли на живот у Данској?

Билунд је мали град, премали да би се упоредио са Смедеревом, мада не и по томе шта нуди. Пар 'иљада житеља има на услузи два затворена олимпијска базена, велики аква-парк, још већи Леголенд, пуну капу спортских терена, игралишта и зеленила, пар бара које зову језерима, и богату роштиљ-културу. Фали Дунав и мало оних људи пуних енергије који обично живе око њега. Поред свих тих ствари које ипак имамо, тренутно још и уживамо у Немањиним дружењу са куцама, пресмешном ходању и још смешнијем језику на коме прича, који ће се ускоро, капирам, претворити у Дански, и самим тим и даље бити смешан.

– Да ли је Смедерево имало икакав утицај на Твој развој?

Наравно, к'о и на сваког Смедеревца! Поготово људи у њему који су ме окруживали. Прво, ненормално креативни родитељи, увек пуни подршке, онда брат над братовима, другар од увек па заувек, већ поменути тетка, бака и дека, широк асортиман кумова и веселих пријатеља, све то у јединственом граду на Дунаву са тврђавом и остатком историје, Смедеревском јесени и Домом културе, одувек полупразним биоскопом колико ја памтим, пуним кладионицама и кафанама, двадесет активних дискотека и двадесет различитих менталитета где се нико не зна, а у ствари свако сваког зна. Све је то део јединствене културе и фолклора који се сваком ко је у Смедереву одрастао уреже у срце заувек. Капирам ипак, Смедеревцима је углавном најлепше, да не кажем најбоље, у Смедереву, што већина најалост сазна тек кад оде из њега.

– Имаш ли неки Дунав у Данској, неки који би те једном вратио кући, с обзиром да те је овај одвео?

Ђорђевићу илус „два друјара“ као ЛЕГО фијурице

Бојана, Немања и Ђорђе: „Прави“ Ђорђевићи

Е сад удараш тамо' ди највише боли, с обзиром да сам после свих ових година бивствовања на разним котама Дунава морао коначно да га напустим и одрекнем се тог јединственог мириса и живота који коти око себе. Мада, то сам већ и одрадио добрим делом, још одавно јер је, руку на срце, ипак Дунав најлепши од Југова па до мало иза Ковинског моста. Бар за нас одатле.

– Сада, као „отац породице“, гледаш ли забринуто у будућност или се и даље играш?

У будућност, као и одувек, гледам свакодневно, једина разлика је што сада могу и да живим ту будућност о којој сам одувек маштао. С обзиром да су се та два поклопила, могу мало да ода'нем и наставим да се играм.

На крају крајева, то ми је и посао. У сваком погледу.

Јовица Тишма

UZ POLISU OSIGURANJA

BESPLATAN

TEHNIČKI PREGLED

KOMPLETAN IZNOS REGISTRACIJE
DO 6 RATA BEZ KAMATE

SVAKOM KLIJENTU POKLON
RAM ZA NOVE TABLICE

TEHNIČKI PREGLED
DRD

Šalinačka bb, Smederevo (preko puta EPS-a)
tel: 026/ 640-571, 060/450-43-12

ФОТОКОПИР ЦЕНТАР

АТРИЈУМ

за копију бољу од оригинала

- дигитална штампа А4/А3
- корицење тврдим повезом
- копирање, плотовање, сечење и паковање
- пластифицирање ID, А4, А3

ТЦ Данубиус лок.42 / 026.231.490 / www.atrijum.com / atrijum@open.telekom.rs
Омладинска 2 / 026.619.911 / www.atrijum.com / atrijumsd@open.telekom.rs

Живот је као тунел

Иако дуже живим у Београду нећо ићи сам живео у Смедереву, ја сам рођени Смедеревац и искрено волим овај град. Ернесту Сабатио је писао да је животи као тунел. Некад ми се чини да је мој животи као какав ходник кроз који ја идем иамо-амо.

Објавили сте два романа: “The Box” и “Сплит”. Теофил Панчић је у недељнику “Време” написао да сте духовит и надасве паметан приповедач. Да ли у вашим књигама има и аутобиографских елемената?

Роман “The Box” (Ренде) изашао је за Сајам књига 2007. године, али тек после те лепе критике у “Времени”, неких пола године касније, читалачка публика је приметила роман. Теофил је тада, између осталог, замерио жирију НИН-ове награде што није прочитао “The Box”. Духовит, какав јесте, написао је да га “ни штапом нису дирали”. Прошле године су то, на неки начин, исправили уврстивши роман “Сплит” у ужи избор. У међувремену, “The Box” је доживео већ четврто издање, “Геопоетика” и Министарство културе су га објавили на енглеском језику у едицији “Serbian prose in translation” (сваке године преведе се пет романа који представљају нашу књижевност у свету), снимљен је филм, интересују се француски и немачки издавачи...

Роман “Сплит” је објављен 2010. године (Геопоетика), има већ два издања и био је једна од најчитанијих домаћих књига за прошлу годину. Куриозитет је да је објављен истог дана и у Хрватској, и да је прва промоција била у Сплиту. Био је и у ужем избору за награду “Јутарњег листа”, хрватска држава га је откупила за своје библиотеке... Потписао сам и уговоре за објављивање “Сплита” у Словенији и Македонији, постоји и велика вероватноћа да ће и он бити филмован... Делује као да се нека сила поиграва са мном, али све што сам побројао су и чињенице.

За мене је, ипак, највећи догађај да сам обе приче написао. Тренуци кад сам стављао последње тачке били су, да тако кажем, најснажнији емотивни пикови. Све ово после сам испратио поприлично мирно. То је, за мене, прошлост, а самим тим и нешто што више не постоји. Наравно, сасвим супротно је са читаоцима. Тамо где престаје мој доживљај, почиње њихов. Писац не треба да живи у својим бившим, већ будућим причама. Можда Вам делује сурово, али тако је. Прича није исто што и, на пример, музика. Музичари могу цео живот да свирају исту песму и морају да је доживљавају при сваком извођењу. Романи “изводе” читаоци и ту писац нема шта да тражи. Романописци се од свих уметника најлакше одвајају од своје деце. У том смислу, и ја сам се толико одаљио од тих књига да просто не знам шта бих Вам, сем горе помених чињеница, рекао о њима.

Ако је потребно да за смедеревске читаоце некако приближим романе, можда је најбоље да пробам са рекламном формом, јер то, у бити, и није ништа друго него рекламирање. Рецимо, за “The Box”: “прва и једина књига на свету о паковању, из које то проверено нећете научити”. “Сплит” је у Хрватској представљен оксиморонским слоганом: “Сплит, књига која спаја”. Ја ту “ништа не би’ дир’о”.

Први роман “The Box” послужио је и за филмски сценарио. Ви сте коаутор овог сценарија. За снимање филма добили сте новац из европских филмских фондова. Да ли је данас у Србији тешко снимити филм? По чему се филм разликује од романа.

Филм “The Box” је засебно уметничко дело, чак се и на нивоу приче разликује од књиге. Не само зато што је филм дело више људи, већ и због саме природе филмске уметничке форме. Такође, на филму редитељ има пресудну улогу, тако да сам ја више радио у функцији редитељске идеје, него што сам развијао неку своју. И то је нормално. “The Box” бих окарактерисао као врло необичан филм, не само због тога што је црно-бели, већ и због хрбре мешавине документарне и игране структуре.

Смедереву заслужује одличну књију: Славољуб Станковић

Редитељка Андријана Стојковић и ја почели смо рад на сценарију још 2004. године, а у међувремену смо добили прве награде и новчане подршке велике европске фондације “Hubert Bals”, Филмског центра Србије и Министарства културе. Ови подаци, осим што нешто говоре о потенцијалу нашег пројекта, такође, пластично показују како је тешко снимати филмове код нас. Требало је више од пет година да би се ова идеја реализовала. Зашто је то тако – вероватно је питање за докторат. Маркс је за уметност писао да спада у духовну надградњу. То овде, у преводу, значи – луксуз. Код нас је на сцени сурова тржишна стварност. А тржиште је, као и ватра, лош господар. Можда је добро за индустријске производе, али за уметност, тржиште је погубно. Тржиште је стрелиште. Оно немилосрдно уништава све што му не треба. За овако мале средине као што је наша, такво понашање је, у једном другом смислу, такође, луксуз.

За филм “The Box” добили сте награду на Фестивалу филмског сценарија у Врњачкој Бањи. То је добра потврда да сценарио за филм и роман вреде. Ко је чинио ауторску екипу филма: редитељ, глумци...

Главне улоге играју млади и изузетно талентовани глумци Иван Ђорђевић и Марко Јанкетић. За њих ћете тек чути. Заиста су изврсни. Од познатих глумаца, у филму се појављују Горан Радаковић и Срђан Жика Тодоровић. Ту је и велика екипа иностраних глумаца, мало познатих, али са упечатљивим ролама. Музику су компоновали Владимир Коларић (“Велики презир”) и Борис Младеновић (“Јарболи”). Свирали су још Мики Ристић (“Darkwood dub”), Дејан Утвар и Никола Берчек (“Аутопарк”). Директор фотографије је Душан Јоксимовић, познат по раду са Срђаном Драгојевићем.

Радите у Рекламној агенцији, смишљате рекламе. Да ли данас тешко направити добру и оригиналну рекламу?

Није, у смислу да таленат нема везе са временом. Јесте, у смислу потребе тржишта. Код нас се такве ствари ретко раде, иако то декларативно сви траже. Пре пар година сам на београдском Зеленом венцу видео одличан оглас. На обичном картону било је написано: "Газда полудео! Три пара чарапа само 100 динара!" Оглас је урадила продавачица са пијачне тезге. Кад би сви из рекламног бизниса мало продавали по нашим пијацама, схватили би чиме се, у ствари, баве.

Скоро сам чуо да је у Крагујевцу освануо билборд за аутомобил голф са насловом: "Једини Немац који је добродошао у Крагујевац"(?!). Или кад је на бомбардованој згради МУП-а у Кнеза Милоша у Београду освануо велики меш "Coca cole" са натписом: "Фабрика радости"(?!). Осим што се види да Други светски рат код нас није прошао, примећује се и покушај да се буде оригиналан болесним размишљањем.

Знам да сте школу завршили у Смедереву. По чему памтите овај град, да ли и даље долазите. Да ли ће овај град можда бити инспирација за следећу књигу?

Иако дуже живим у Београду него што сам живео у Смедереву, ја сам рођени Смедеревац и искрено волим овај град. Ернесто Сабато је писао да је живот као тунел. Некад ми се чини да је мој живот као какав ходник кроз који ја идем тамо-амо.

Моји родитељи живе на Лештару, тако да доводим децу кад код могу. То није тако често, али се трудим да буде. Моје ћерке воле Смедерево, а децу у тим стварима не можеш преварити. Лепо је Смедерево.

Волео бих да напишем роман о Смедереву и Смедеревцима. Тренутно скупљам информације о једној смедеревској легенди, читам, питам, имам и неке идеје, али не волим да причам унапред о томе. Видећемо. Смедерево заслужује одличну књигу. Нећу објавити ништа о Смедереву ако не буде било тако.

Драјан Павловић

RASADNIK PAVLOVIĆ
Rasadnik Pavlović
 www.raspavlovic.com

*Proizvodnja i prodaja sadnica četinarara, lišćara, ukrasnog žbunja, žive ograde, ukrasnog voća i cveća
 Izvođenje radova na uređenju zelenih površina, dvorišta, žardinjera
 Veliki izbor sadnica četinarara visine preko 2m*

Kolarska bb 026/661-040 063-77-63980

Inter-Mehanika d.o.o. Smederevo
 Salinačka bb, Industrijska zona
 tel: +381 (0)26 231-697, 223-519
 tel/fax: +381 (0)26 229-665, 613-002
 ISO 9001:2008; ISO 14001:2004
 OHSAS 18001:2007 TUV NORD

Proizvodni program

Železnički	Rudarsko-metalurški	Opšte namene
Teretni vagoni održavanje, rekonstrukcija modifikacija	Vibraciona sita	Kotlovi na čvrsto gorivo
Kočiona oprema izrada i remont	Izmenjivači toplote	Kotlovi na biomasu
Zaporna armatura sa ventilima za vagon-cisterne izrada i remont	Transportna kolica	Plovni objekti čamci, brodići, splavovi, pontoni
Remont motora i kompresora	Kompenzatori	Rezervoari
Izrada delova	Gorionici	Oprema za sportske terene
Intervencije na vagonima na terenu	Transportni sistemi	Oprema za dečja igrališta
	Razne konstrukcije i delovi	
	Montaža na terenu	

www.inter-mehanika.com
inter@inter-mehanika.com

Мајстор са два радна века

Кућу Милејине Јовановића, мајстора Милејина шустера, је лако наћи. На средини је Улице Лукијана Мушицкој, или, како ће Смедеревци рећи – Мушицке улице, препознатљива је, генерацијама обућарска, ја су на јорњем делу воздене капије привезана ири сивојала-ћона од цицела.

Пише: Хаџи Зоран Вукашиновић

Када се нађете иза капије према чика Милетовој кући, ви сте већ у омањем винограду од шест шпалира винове лозе. Два унутрашња шпалира су тик уз стазу која води до куће. Шпалири образују дугачку вињагу, као какав балдахин. Поред леве и десне ивице стазе су скулптуре разних врста ципела које је чика Миле својим даровитим рукама исклесав у камену. Неке од скулптура су и метар високе. До улаза у кућу је скулптура којом је изобразио свог оца, Свету обућара, у седећем ставу, са обућарским чекићем у руци док закива потковичасте блокеј на пети ципеле.

У предсобљу куће, до прозора према башти, шиваћа машина и обућарски понг за којим седи чика Миле шустер, модел-обућар, херихтер како се говорило, давно већ у пензији. Најстарији је, живи, смедеревски обућар. Доброно загазио у девету деценију живота, чика Миле је и међу најстаријим нашим суграђанима. Рођен је давне 1928. године, а још увек је крепак, доброг здравља и сећања. Радно је способан, свакодневно радуца, оправља обућу својој бројној породици, рођацима, комшијама, пријатељима...

У фамилији су сви били обућари – отац Света, стриц Крста и стриц Влајко, и Боле, Влајков син. Сада, тај занат фамилије Ђуричић и Јовановић, раде још само чика Миле и његов унук од старије ћерке Никола.

Овако је било, каже чика Миле:

Детињство

„Прво су у Смедерево, крајем 19. века дошли мој деда Урош Јовановић, родом из Баваништа, са мојом баба Јулом, Румунком

из Алибунара, која је собом повела два сина из првог брака, Владимира, потоњег Влајка шустера и Борка, који су се презивали Ђуричић по свом оцу, а баба Јулином првом мужу. Купили су виноград и кућу на Царини, где је касније била улица Војводе Бабунског, а сада Милоша Обилића. Потом им се родише још два сина, мој отац Светислав и мој стриц Крста. После првог светског рата, када се мој стриц Влајко вратио из ропства, из аустро-угарског логора, који се налазио негде у Мађарској, баба Јула окупи синове, извади подебљи новчаник, у коме је чувала породичну уштеђевину и даде деци новац, са благословом да отворе породичну радњу. Међутим братска слога кратко трајаше. Браћа одлуче да се са послом раздвоје, те тако свако крене својим путем, али су и даље остали у братској љубави и сарађивали око посла. Ја сам одрастао у радњи мог тате Свете шустера. Ни сам не знам кад сам изучио занат, јер ми је то учење заната било саставни део детињастава. Ја сам у радњи и проходао.“

Задруга

„Године 1936. мој отац Света, већ шустер на гласу, отвара једну, у то време савремену обућарску радњу у Улици Кнеза Михаила број 10, до Јове берберица. Ја сам ишао у школу и помагао оцу у радњи. У тој радњи смо провели и други светски рат. После рата, у мају 1945. године нова власт отвара обућарску задругу. Мој тата, Света шустер, поклања задрузи преко сто калупа за израду ципела са молбом да му син Миле, млади обућар буде упуслен у задрузу и школован за модел херихтера – обућарског моделара. У задрузи сам радио до

1947. године. Имао сам дивне колеге: Љубу Јовановића, Иву Тасића, Марка Пантелића који је занат научио у Бечу, Тошу Влашића и Леона Фрајвалда. То су били добри људи и стручни обућари. У то време смо имали и фудбалску екипу, која је тренирала и играла утакмице на игралишту фудбалског клуба Ђурађ Смедеревац, на Царини. Били смо срчана екипа и играли ко један, а резултати, ама, важно је учествовати.“

Херихтер

„Чика Благоја шустера син, Веља, мој колега и другар, позове ме да радим са њим у Хрватским Карловцима, где је он већ радио и био је пред женидбом са једном карловачком девојком. Веља је већ радио у њиховој задрузи која се звала Слога и имала је тада преко тридесет радника, обућара. Веља ме препоручи и будем примљен на посао. После извесног времена прочујем се у Карловцу као добар обућар, херихтер, тако да сам по подне радио код приватних обућара. Повео сам у Карловац и доброг другара, лимара Ацу Богдановића, који је несрећно изгубио живот. Испред моста, на тротоару је разговарао са девојком фризерком, када је на њих налетео камион доц. Из Карловца сам се вратио у Смедерево, на посао, у татину обућарску радњу у Кнеза Михаила улици. Ту сам радио херихтерски посао за све обућаре у граду, и сав текући посао у нашој радњи.“

Два радна века

„Године 1948. отишао сам у војску у Сплит, касарна је била на Грипама. Када сам одслужио војску, опет сам радио херихтерски посао, малтене за све обућаре: за Божу Николића, за Лазића, за Вељу, за Даншина... Јер није било херихтера у Смедерево. У татинјој радњи сам радио све до 1960. године. Онда, укаже се прилика да се упуслим у Железари, у ХТЗ радионици, и ту проведем остатак радног века, до 1992. године. Радио сам и у Бечу, у више наврата, у Лајпциг штресе, у радњи мог колеге Љубе из смедеревске обућарске задруге. Сво то време док сам радио у Железари, радио сам по подне и код куће. Као и што данас радим. Све у свему проведох у овом послу преко седамдесет година. Еј, то ти је два радна века.“

Претуцани прсти

Чика Миле шустер има Ђерку Зорицу, која је од скоро пензионер. Ђерку Светлану професорку у техничкој школи. Зетове, Божицара и Дарка, унучад Николу, Ивана, Марију и Аницу и прадедину радост, праунука Андреју, који је већ неколико пута претуцао прстиће пра деда Милетовим обућарским чекићем. Док плаче, узме га пра дека Миле у крило и дувајући му у прстиће, теши га: „Бићеш ти добар обућар. Тако смо туцали прстиће и ја и твој тата Никола, кад смо били мали, као што си ти сада, а после смо постали обућари.“

Обућарска задруга у којој је учио за херихтера: Чика Миле сјоји друји с леве сјране.

Vujošević

КУЋА ЗЛАТА И САТОВА

Уз слоган „Лепши начин да измерите време“, октобра 2002 године породица Вујошевић је отворила прву специјализовану продавницу сатова Momento свет сатова, у Смедереву као једини овлашћени продавац познатих брендова и јединствено место за све љубитеље сатова и оне који воле да прате модне трендове.

Крајем 2006. године када је отворена ексклузивна продавница „Вујошевић – кућа злата и сатова“ у Кнез Михајловој 1-3 понуда се додатно проширује за још неколико произвођача тако да данас код нас можете наћи увек највећи избор сатова Fossil, Festina, Esprit, Diesel, Casio, Just Cavalli, Roberto Cavalli, Cerruti, D&G i Tissot, као и накит украшен Swarovski кристалима аустријске куће Oliver Weber.

Али свакако, највећи понос наше понуде је ексклузиван златни накит као и највећи избор венчаних бурми.

Да Ваши најдрагоценији тренуци трају вечно!

Вујошевић - кућа злата и сатова • Кнез Михајлова 1-3, тел. 026/613-902

Златара Душан • ЗЦ Зелена пијаца, тел. 026/228-711

www.vujosevic.rs

CASIO

10

godina

maksimalnog truda da se ispune
zahtevi kupaca

Veliki izbor bele tehnike, PC i notebook računara, audio-video tehnike i malih kućnih aparata na jednom mestu!

besplatna dostava na kućnu adresu

moгућност kreditiranja

prodajni objekti: Slobode 10; tel: 026/ 643-180; Šalinačka bb; 026/ 226-461

office@inter-progres.rs

ALTO D.O.O.
AUTO DELOVI

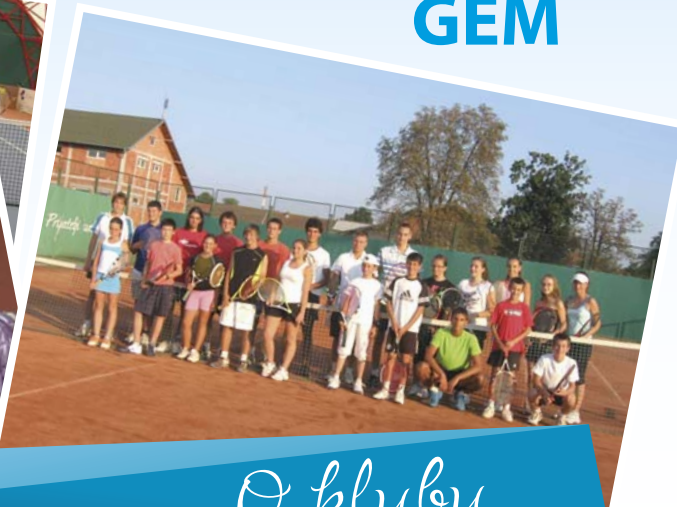
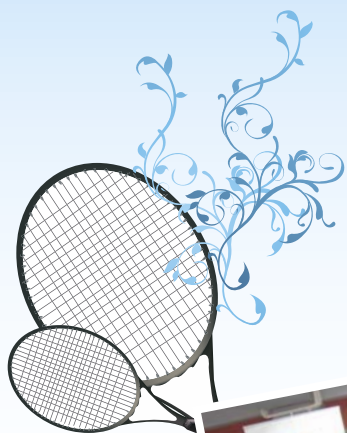
UL. SRPSKIH SOVJETA 3
11300 SMEDEREVO
Tel.: 026/ 617 539; 617 833

-Ugradnja auspuha
"VLAJKOVIĆ"
sa garancijom do 36 meseci

Petrijevski put bb (Jasenak), Smederevo
026/4715-575, 063/250-058, e-mail: renger@krstarica.com

Teniski klub GEM

O klubu...

TK GEM je osnovan 06.06.2006. kao grupa građana na čelu sa dugogodišnjim trenerima Draganom Kačarevićem i Darkom Stankovićem i kondicionim trenerom Živkom Perićem. Klub je oko sebe okupio oko 50 polaznika različitog uzrasta od kojih se trenutno trinaestoro takmiči širom Srbije u kategorijama svog uzrasta. Od 2011. godine **TK GEM** je i zvanično postao član **TENISKOG SAVEZA SRBIJE** (TSS), a po lokaciji pripada TENISKOM SAVEZU ISTOČNE SRBIJE (TSIS) sa kojima je klub ostvario punu saradnju i dobio organizaciju turnira za juniore i juniorke uzrasta do 18 godina. Klub je takođe primljen 22.02.2011. godine i u SAVEZ SPORTOVA SMEDEREVA. Trenutno nema svoje terene i radi na iznajmljenim terenima koji su udaljeni od centra grada što predstavlja otežavajuću okolnost deci koja svakodnevno treniraju. Klub je aprila ove godine organizovao pripreme svojih najboljih tenisera u Bugarskoj u gradu Sandanskom, a već u maju u saradnji sa TS Srbije i Smederevkim gradskim vlastima organizovao je izlaganje DEVIS KUP TROFEJA, popularne „SALATARE“ u prostorijama SPORTSKE HALE SMEDEREVA.

Planovi kluba

Uprava kluba TK GEM iz godine u godinu želi da podiže kvalitet svog rada radi omasovljenja ovog elitnog sporta u našem gradu i to na sledeći način:

- 1** organizovanjem što većeg broja turnira na lokalnom nivou u svojoj režiji za decu koja nisu dostigla nivo kvaliteta takmičara a koja imaju želju da se takmiče
- 2** organizovanjem turnira koji bi bili dobijeni od TSS i TSIS po zvaničnom kalendaru takmičenja
- 3** organizovanjem školskih takmičenja koja bi trebalo da zažive ove godine kao predlog TSS što bi doprinelo omasovljenju tenisa po školama
- 4** podizanje nivoa igre i tehnike rekreativcima koji nikada nisu prošli školu tenisa a imaju želju da se usavrše
- 5** unapređenje tehnike i rada već postojećih takmičara koji predstavljaju naš klub i grad širom Srbije

Detaljnije informacije o klubu možete pogledati na
www.tkgem.rs

Смедеревци у Монтевидеу, Бог те видео

Дебијантски филм Драјана Бјелоурића „Монтевидео, Бој те видео“ илустрирао је нови српски рекорд гледаности са више од 450.000 погледа, и проглашен је најбољим у прошлој години. За разлику од многих филмова који су проглашавани најбољим али их публика није заволела, „Монтевидео...“ је пронашао кућу до срца свих који су га гледали. После илустрично осамдесет година ова емоционална прича нас у сећањима враћа на Прво светско првенство у фудбалу које је одржано у главном граду Уругваја од 12. до 30. јула 1930. године. Репрезентација Југославије, илустрично би било рећи – Србије јер су Хрвати дојкојивали одлазак на Првенство, остварила је прави подвиг освајањем прве медаље. Значајан допринос илустрицио дала су и двојица Смедеревца.

Пише: Миодраг Д. Стојановић

Милорад Арсенијевић – Балерина

Арсенијевић је рођен у Смедереву 6. јуна 1906. године, где је живео до 1921. када се породица преселила у Шабац. На Електротехнички факултет у Београду уписује се 1925. године и дипломира међу најбољим студентима. Од 1962. године ванредни је професор Саобраћајног факултета у Београду где је објавио више научних радова из физике и електротехнике.

Арсенијевић је имао блиставу фудбалску каријеру. У периоду од 1925. до 1938. године за свој БСК (Београдски спортски клуб) одиграо је 483 утакмице, а за репрезентацију Југославије насатио је 54 пута. У Уругвају је одиграо све три утакмице и допринео освајању бронзаног одличја.

На IX Олимпијским играма које су 1928. године одржане у Амстердаму, наступио је

за фудбалску репрезентацију Југославије и тако постао први Смедеревац који је учествовао на Олимпијским играма.

После Другог светског рата Арсенијевић је био на одговорним дужностима у Фудбалским савезима Југославије и Србије. Четири године, од 1948. до 1952. био је савезни капитен, а наредне две члан Комитета за састав репрезентације. За рад у спорту носио је већег броја високих признања.

Преминуо је 1987. године.

Ђорђе Вујадиновић

Рођен је 23. новембра 1909. године у Коларима, намак Смедерева, а при крају Првог светског рата прелази у Београд где завршава основну и срењу школу и дипломира на Правном факултету. Запослио

се у Југословенској пољопривредној банци као службеник, да би, касније, постао директор.

Вујадиновићев матични клуб био је БСК за који је у периоду од 1927. до 1941. године играо више од 600 утакмица и био међу најбољим стрелцима. За фудбалску репрезентацију Југославије наступио је 44 пута и постигао 18 голова. Учесник је Првог првенства света у Монтевидеу, одиграо је све три утакмице, а против Боливије и Уругваја постигао је голове. И њему, као и његовом клубском и репрезентативном саиграчу Арсенијевићу, припадају признања за освојено треће место.

По престанку успешне играчке каријере Вујадиновић је остао у фудбалу. Био је тренер омладинске репрезентације Србије, потом је радио у Турској и у фудбалским форумима Југославије. Време окупације од 1941. до 1945. године провео је у немачком заробљеништву.

Ђорђе Вујадиновић је преминуо 6. октобра 1990. године.

Од Београда до Монтевидеа

На Прво светско првенство у фудбалу репрезентација Југославије кренула је 18. јуна 1930. године, из Београда возом до Марсеја одакле је путовање настављено прекоокеанским паробродом „Флорида“ који је припадао Француској. После отказивања хрватских играча репрезентацију су сачињавали само српски фудбалери које је одредио тренер Бошко Симоновић, иначе архитекта. Играли су: Милован Јакшић, Александар Тирнанић – Тирке, Благоје Марјановић – Моша, Милутин Ивковић – Милутинац, Ивица Бек, Милорад Арсенијевић – Балерина, Драгослав Михаиловић, Теофил Спасојевић, Ђорђе Вујадиновић, Бранислав Секулић – Бане, Љубиша Стефановић, Момчило Ђокић, Најдановић, Тошић, Хрњичек, Стојановић и Марковић. Вођство пута сачињавали су председник Југословенског ногометног савеза Коста Хаџи и др Михаило Андрејевић.

Једини наш извештач из Уругваја био је Борислав Бора Јовановић (1897-1980), уредник Спортске редакције „Политике“ који је оставио непроцењив легат о историји српског фудбала и спортског новинарства. Извештаје, репортаже и вести слао је радиограмом, каблогамом и редовном поштом тако да су некада стизали и после петнаест дана.

Пароброд „Флорида“ је, за оно време, био модерно опремљен брод за прекоокеанска путовања, које је до Уругваја са прекидима трајало скоро двадесет дана – све до 6. јула када је упловио у луку Монтевидеа. Наши репрезентативци нису губили време, већ су свакодневно радили

Милорад Арсенијевић

Ђорђе Вујадиновић

Фудбалски тим краљевине Југославије у Монтевидеу 1930.

Бронзана медаља

атлетске вежбе да би остали у доброј кондицији, а нису им сметале ни буре на Атлантику.

Уз звуке химне „Боже правде“ званичници домаћина и више од пет хиљада Југословена који живе у Уругвају свечано су дочекали наше играче и руководство.

Две победе у групи

Вољом жреба репрезентација Југославије нашла се у групи са екипама Бразилије и Боливије, и већ у првој утакмици направила велико изненађење. После сјајне игре и велике борбе побеђена је Бразилија која је сматрана кандидатом за титулу првака света. Убедљивом победом против Боливије од 4:0 освојено је прво место у групи и улазак у полуфинале.

Полуфинална утакмица против Уругваја одиграна је 26. јула пред више од 100.000 гледалаца који су створили по-

знату „јужноамеричку“ атмосферу којој су наши играчи подлегли и претрпели убедљив пораз од 1:6. На крају нам је заслужено припало треће место, што је и до данас најбољи пласман.

Други део филма

Ових дана снима се наставак филма „Монтевидео, Бог те видео“. Режиер Драган Бјелогрић најавио је наставак снимања и у Уругвају, и то утакмице коју је одиграла наша репрезентација. Филмска трака сачувала је од заборавља те дивне младости који су својом игром задивили свет! А међу њима су били Милорад Арсенијевић и Ђорђе Вујадиновић, наши Смедеревци! И овај текат аутор посвећује њима двојици, великанима фудбалске игре не само у свом времену, с надом да ће успомена бити трајно сачувана.

ALTO D.O.O.
AUTO DELOVI

UL. SRPSKIH SOVJETA 3
11300 SMEDEREVO
Tel.: 026/ 617 539; 617 833

AutoRendzer

-Ugradnja auspuha
"VLAJKOVIĆ"
sa garancijom do 36 meseci

Petrijevski put bb (Jasenak), Smederevo
026/4715-575, 063/250-058, e-mail: renger@krstarica.com

Хумореска

Струја

Срби обожавају дозвољени и недозвољени минус, а кад год могу пусте и чекове без покрића. Не пропуштају прилику да узму краткорочни кредит, макар после узимали дугорочни да врате онај краткорочни. Ипак, прави су мајстори за избегавање плаћања струје. Ту су светски шампиони. Нико не зна колико грађани, а богами и привредни субјекти, дугују електро-дистрибуцији.

Струју не плаћају они који једва састављају крај с крајем, ни они који не знају шта ће с парама, ни они који примају социјалну помоћ, као ни већина Кркобабићевих полетараца и омладинаца. Ништа нису бољи општински дрматори, посланици и министри, али то се држи у строгој тајности. Раме уз раме њима су сликари, песници, глумци, оперски и они други певачи. О сељацима не треба трошити речи. Они тек не измирују струјну обавезу. Немају одакле. Једне године их стамани суша, друге их потопа киша, онда их смлати град или обари врућ ветар.

- Комшија, колико дугујеш струју?!

- Ко, ја?! Не дугујем ништа!

- Комшија, ти си озбиљно болестан! Трчи лекару док још има наде! – саветује га дужник.

Има и оних који немилице троше струју, не плаћају и не дугују скоро ништа! Па, снашли се, не мора струја да иде баш преко струјомера. Мислим, док епсовци не открију крађу.

Електродистрибуција мало – мало па спроводи акцију сече. Радници, организовани у ударне тројке, уз логистичку подршку милиције тамо где је потребно, шкљоцају маказама, прете скидањем струјомера и измештањем бандера.

Плашљиви дрхте као да су им на врата дошли хашки тужитељи.

- Колико треба да платим?!

- Све!

- Немам толико!

- Онда половину...

- Откуд ми! – вапи јадник.

- Дај колико имаш...

Несретник истресе нешто пара и избегне тотални мрак.

Они храбрији не цвиле. Они с поносом кажу :

- Сеци, брале!

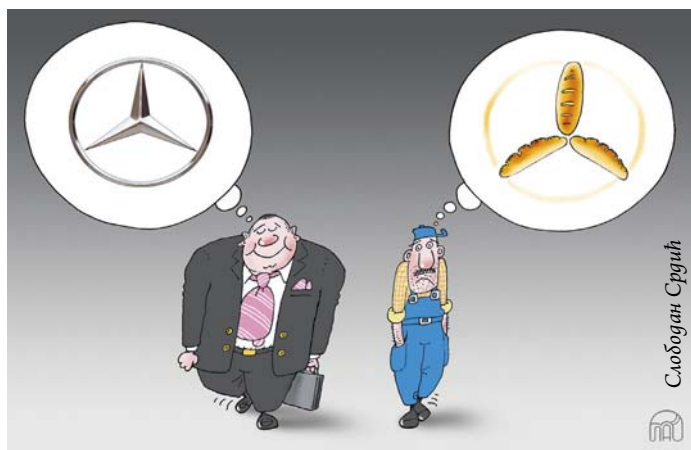
Кад се наелектрисани целати измакну приступа се свечаном враћању жица у струјомер и пентрачењу на бандере. Шљашти као да никад није била искључена.

Питање је ко ће ову игру дуже издржати : електродистрибуција или народ. Традиција је на страни народа. Турци су, на пример, издржали само петстотина година разних смицалица сиротиње раје, а онда су купили прње и вратили се у своју бестрагију.

Овиха дана електродистрибуција, на челу са ресорним министарством, прети свеобухватном акцијом искључења. Није важно колико ко дугује, важно је да дугује.

Народ узвраћа контра претњом : основаће, каже, странку неплатиша и однеће убедљиву победу на следећим парламентарним изборима. А имаће и свог председничког кандидата. Ситуација постаје баш наелектрисана.

Љубомир Илић

Лето бабље, јесен смедеревска

Два дана после Мале Госпојине, у петак 23. септембра у 11 часова и 5 минута, напустиће нас лето. Не баш сасвим. Смислио је наш народ начин да превари календар па је дане до Михољдана назвао михољско или бабље лето. Опраштаћемо се од лета, тако, још тих двадесетак дана које смо од јесени украли, а онда, када више нема куд, мораћемо да признамо: Од Михољдана, по народном веровању, почиње права јесен. Народ ко народ, у свашта верује. Ево, на пример, ми, Смедеревци! Лета нам је, изгледа, пуна капа већ сада. Док би неки у јесен што касније, ми журимо што раније. Некима ће почети 12. октобра када бабље лето потроше, свима на северној Земљиној полулопти 23. септембра у 11 и 5, а нама – 5. септембра! Зато се и зове Смедеревска јесен! Морамо уз нос свима, па бог.

Наградне укрштене речи

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
11						12				
13						14				
	15					16				
17			18		19	20	21	22	23	
24		25							26	27
28									29	

ВОДОРАВНО: 1. Отвор на листу кроз који дише, 6. Израелска тајна служба, 11. Урагански ветар, 12. Италијански диригент, Клаудио, 13. Свечана висока архијерејска капа, 14. Бокаст суд за воду с дршком и ужим грлом, 15. Скраћеница за болест аортне валвуле где долази до прогресивног сужења аортног ушћа (stenosis ostii arteriosi sinistri), 16. Украјински хетман из 17. века Јаким Семјонович, 17. Симбол итријума, 18. **Аутохтона сорта гро-жђа киселкастог укуса и вино, које по њему носи име**, 24. Извршити маскирање, 26. Река (шпански), 28. Метални скелет у грађевини, 29. Најсјајнија звезда у сазвежђу Орла, Алтаир.

УСПРАВНО: 1. Слатководна риба, 2. Америчка филмска дистрибутерска компанија, 3. Предметак у сложеницама са значењем: осам, 4. Далматинска вишња, 5. Чувена америчка глумица у «филмовима за одрасле», Никол, 6. Јединица магнетног флукса, 7. Количина хране за једно једење, порција, 8. Ловачка пушка, сачмарица, 9. Град у централном делу Шведске, 10. Споразум, 17. Име некадашње перуанске певачице Сумак, 19. Европска радиодифузна унија (скр.), 20. Поклон, 21. Грчко слово, 22. Јапанска мера задужину, 23. Старогрчка богиња усуда, 25. Ознака Сремске Митровице, 27. Исти самогласници.

Два читаоца која тачно реше укрштеницу добиће пригодне поклоне. Имена добитника објавићемо у следећем броју

Аутор: Раде Јовановић

Наградни купон

Решење.....

Име и презиме

Адреса.....

Телефон.....

Купон са решењем укрштенице послати на адресу:

NEWPRESS, Лукијана Мушицког 131, 11300 Смедерево

Решење наградне укрштенице из прошлог броја: ПАТОС

Добитници: **Лалић Виолета**, ул. Чегарска бр. 3 Смедерево и **Милош Тодоровић**, Трг Николе Крге 3/31 Смедерево

Награда је књига песама **Смедерево** смедеревског песника Горана Ђорђевића

VINARIJA
JEREMIĆ

Vino sa melodijom...

SONATA

SAUVIGNON BLANC

Smederevo - Jugovo 8.mart br.1.
telefon: 026/651-427
ekomineral@open.telekom.rs

Gasi požar u stomaku!

Gelusil-Lac

- sprečava gorušicu
- ublažava bol, osećaj težine i grčeve u želucu
- ublažava tegobe koje izaziva prekomerno lučenje želudačne kiseline

svako dobro

Hemofarm
član STADA grupe

Pre upotrebe detaljno proučiti uputstvo! O indikacijama, merama opreza i neželjenim reakcijama na lek posavetujte se sa svojim lekarom ili farmaceutom.

Pokrećemo jedni druge

U. S. Steel Serbia je aktivan član lokalnih zajednica u kojima naši zaposleni i članovi njihovih porodica žive. Trudimo se da budemo uključeni u sve sfere njihovog života. Zato nastavljamo da ulažemo i učestvujemo kao volonteri u očuvanju zdrave životne sredine, bogatog kulturnog ambijenta, modernog zdravstva i školstva, sportskih uspeha, srećnog detinjstva i boljeg života u Srbiji.

**STVARAMO VEZE
KOJE TRAJU**

U. S. Steel Serbia